

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Liber Primus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

HIEROGLYPHICORUM
COLLECTANEA, EX VETE-
RIBUS ET NEOTERICIS
DESCRIPTA,

LIBER PRIMUS.

ABJECTA & vilia profunt.

DE Alce tam veterum quam recentium autorum descriptiones non parum inter se discernere videntur. Quam enim Cæsar lib. 6. De bello Gallico Alcen, Daciorum iudicio est Machlis Plinii, lib. 8. cap. 17. quam in Moscovia adhuc reperiri sunt qui dicant. Prutenica autem & Suecica Alce, Germanis vocatur E-lend. q. d. miseria ipsa, cum timidum sit animal admodum, statimque homines olfaciens fugiat, ac præterea quovis parvo vulnere accepto moriatur. Ajunt etiam epilepsia laborare crebro, & ungula posteriore auri apposta inde liberari, quod tamen apud quosdam incolas nondum fidem reperit. Scaliger in exercitationibus cum Rangifero (ut & alii) confundere videtur. Jubatos Bisontes nominari à Plinio, de Scythicis animalibus loquente, putat Apollonius Menabenus Sveciæ regis Medicus, qui etiam peculiarem de eo commentarium conscripsit. Dodonæus existimat Strabonem, Solinum, Paulaniam, quamvis plenam illius cognitionem non habuerint) de nostra Alce esse intelligendum. facultatem autem ungulæ singularem inesse asserunt, quamvis infimæ parti corporis, contra epilepsiam & hysterica mala, non solum intra corpus, sed amuleti quoque instar adhibita. De Cornibus idem alii affirmant, non pauci negant, tametsi contra venena, instar cervini cornu, usurpari posse docti asserunt. Inde vero discimus, sæpe etiam abjecta contempta, humilia, vilia, non exiguam in se continere utilitatem. Quare Plinius rectè dicit, lib. 17. cap. 14. Nihil tam parvum esse, quod non gloriam & utilitate m parere possit. Inde distichon;

*Vilior haud pars est Alci nec dignior ungue:
Ergo etiam parvæ gemitia magna datæ est.*

ABSURDA.

DApiens, Proverb. 26. v. 1. Quomodo, inquit, nix in æstate, atque pluvia in messe: sic indecens est stulto gloria. Omnibus non tantum ex meteorologia, verum etiam ex quotidiana observatione notissimum est tantam nivium vim mensibus æstivis nequaquam effundi posse, quin annorum ac tempestatum vices planè invertantur. Eodem spectat alterum illud de pluvia in messe, quæ apud Judæos ita raro conspiciebatur, ut ingentis esset miraculi loco. 1. Sam. 12. vers. 16. 17. Quamvis autem in temperatis regionibus, etiam tempore messis, pluvia frequentiores decidant: omnes tamen fieri cogimur, eas tum admodum esse intempestivas & noxias. Nam & collectio-nem frugum impediunt, & iisdem accedente ad æstivum illum calorem nimia humiditate, faciliè putredinem inducunt. Ad actiones absurdas hæ notæ hieroglyphicæ possunt accommodari, tum

B

vero

vero imprimis ad præposteram illam facilitatem qua tituli & gradus honorum conferuntur in homines impios, stolidos, nonnunquam etiam manifeste facinorosos, quos *εις κέρμας* mitti, atque in crucem tolli æquius erat. Applicationis causæ cuius sunt obvia. Primum enim, planè absonum, atque à justitiæ legibus alienum est, si honore digni cum ignominiosis comparentur, aut (quod gravius est) ab iisdem etiam superentur. Deinde hæc confusio non tantum inconcinna, verum etiam apprimè damnoza est. Impii enim sublimi rerum fastigio collocati, pietatem labefaciunt, bonos opprimunt, & justitiam omnem evertunt. Et ut maximè nihil violenter suscipiant, tamen exemplo suo virtutem segetem ac frugem corrumpunt. Plerique enim si videant eodem ordine haberi probos atque improbos, strenuos & ignavos; omissa virtute, ad quavis flagitiorum genera convertuntur. Quamobrem Salomon istiusmodi homines, quos stultos nominat, à gubernaculis Rerumpublicarum aliisque dignitatibus arcet. Græci quoque indignis honorem exhiberi veritant trito dicterio *ὄντ κεφαλῶν μὴ πλυννέντων*. id est, *Asini caput ne lavet nitro*. Et Publius Syrus proximè ad Sapientis mentem hoc mimo accedit;

Loco ignominia est apud indignum dignitas.

Ad idem hieroglyphicon referri potest aliud Salomonis proverbium, v. 8. ejusdem 26. cap. Sicut qui mittit lapidem in acervum Mercurii: ita qui tribuit insipienti honorem. Per acervum lapidum D. Hieronymus intelligit *ἰσχυαίων*, quod Suidas nominat *σπερν τῶν λίθων*: *ei τῶν Ἐγυπτίων*. Nam ut idem ille autor paulo post commemorat, *λίθον σπερὲς ἀφ' ἑσθῆτος τῶν ἀδελφῶν*. Veteres acervos lapidum in triviis aut viis obscurioribus Mercurio consecrabant, ita ut viatores adjicerent lapides cumulo, vel ut vias superstitione ducti repurgarent, vel ut status & itinerum notas collocarent in triviis, vel ut lapidum acervo Mercurialis imago prætereuntes notior fieret. Est autem D. Hieronymi sententia. Qui insipienti, id est, hæretico honorem docendi confert, non minus delinquit, quam qui idola delubraque Gentilium cultu veneratur inani. Hæc ille, lib. 3. in Proverb. ad cap. 26. vers. 8. Alii legunt, Qui stultum honore adficit, perinde facit ac qui lapidem in funda ligat. Alii, Ut qui applicat lapidem balistæ, ita facit qui stolido præbet honorem & ita exponunt; Qui stolidæ personæ aut verbis honorem habet indebitum, manu furioso gladium porrigit, & ei quadammodo arma subministrat ad nocendum, eumque confirmat in malo: perinde ac si quis lapidem aut missile quodvis gravissimum imponeret tormento illius qui temerè ejaculaturus esset. Alii autem, ut lapis preciosus annulo inclusus in acervum lapidum coniectus: ita qui stulto dat gloriam. Vel perinde facit qui stultum honore prosequitur, ac si in acervum lapidum gemmam aureo annulo inclusam conjeceret. Gloria nihil pretiosius. Illam stultis tribuere, absurdum plane, & veluti in Sterquilinum temere conijcere gemmam pretiosissimo affabre annulo inclusam. Cæterum, ne quid omitamus, quidam acervo lapidum intelligunt locum publicum, ubi fontes extremo supplicio corporis afficiebantur. Judæi enim damnatorum cadavera plerumque ingenti lapidum cumulo penitus obtegebant, sicut ostendit Achanis, regum Chananzorum & Absalonis historia, Josu. 7. 25. & 8. 29. & 10. 27. & 2. Samuel. 18. 17. Quemadmodum autem omnes natura duce à funestis ejusmodi locis, & crebra illorum inspectione abhorremus: ita longe indignius est gemmas eo conijci, quas olim quocumque modo violari nefas erat, quod veterum iudicio (Plin. lib. 37. proœm.) rerum naturæ majestatem in arctum coactam ostenderent, ideoque non immerito annulis aureis inclusæ summi ornamenti loco ducerentur.

ABUNDANTIA COPIA RERUM.

Variis hieroglyphicis notis pingitur in volumine sacro. I. Nomine aquarum, ut Job. 3. 24. tanquam inundantes aquæ. & 15. 16. Bibit iniquitatem, quasi aquas. & 34. 7. Bibit subsannationem quasi aquam. Psal. 36. 8. Potabis eos voluptate, sicut torrente, &c. notat enim delicias abundanter effusas. Prov. 18. 4. Aqua profunda verba ex ore viri, ut torrentis redundans fons sapientiæ. Esa. 48. 18. Pax tua sicut flumen: justitia tua sicut fluctus maris. & 66. 12. Declinabo super eam quasi fluvium peccatis, & quasi torrentem inundantem gloriam Gentium. Th. 2. 19. Effunde sicut aquam cor tuum, id est, in summa calamitate totum cor atque omnes ejus cogitationes Deo suppliciter expose: ut Pl.

A 62. 8. dicitur, effundite coram ipso corda vestra. Nahum. 2. 8. Quasi piscina aquarum: de Nineve, quæ antea tam hominibus quam facultatibus aliunde importatis erat fertissima, ut totius prope mundi opes in eam confluisse viderentur, itidem ut aquæ in piscinam solent. II. Nomine terræ & arenæ quæ est in litore maris. Job. 27. 16. 16. Comportavit argentum, quasi terram, præparavit vestimenta quasi lutum. Genes. 13. 16. Sicut pulvis terræ. Gen. 22. 17. & 32. 12. & 41. 49. Judic. 7. 12. 1. Sam. 13. 5. & 1. Reg. 4. 20. 29. Psal. 78. 27. & 139. 18. Jerem. 33. 22. Ose. 2. 1. Rom. 9. 27. Hebr. 11. 12. Velut arena quæ est in litore maris. III. Nomine Stellarum. Gen. 26. 4. & 27. 17. Exod. 32. 13. Deut. 1. 10. & 10. 22. & 28. 62. Nehem. 9. 23. Nahum. 3. 16. Hebr. 11. 12. Sicut stellæ cæli.

A B U S U S rerum.

Vinum fanos & commodè degentes juvat, atque cor hominis latificat: febricitantibus verò si vel guttatim paulum hauserint, perniciem & interitum continuo parit. Ita fit ut eadem res, eodem modo sumpta, uni quidem vitam, alii verò mortem conferat. *Orig. homil. 5. in Lib. Judic.*

Et mellis fatietas vomitum movet quantumvis mel sit. Ut Salomoni, sic & mihi videtur suum cuique negotio destinatum esse tempus. Et videmus quæ per se bona sunt, si non bene quoque tractentur, boni gratiâ amittere, non aliter atq; hybernis mensibus sunt intempestivi flores. Nec mulieres virilibus, nec viros muliebris ornatus decuerit. Ut nec ludæi convenit musica, nec in potum lacrymæ. *Nazianzen. lib. 1. de Theologia.*

In rerum natura quæ spectatissima florent, celerrimè marcescunt, veluti rosæ, lilia, violæ, cum alia durent: & in hominum vita quæ florentissima sunt, citissimè vertuntur in diversum. *Plin. libr. 9. cap. 15.*

Polypus stupidum alioquin animal in captandis conchyliis incredibili utitur solertia. Quidam ad solum quæstum suum sapiunt, alibi pecudes meræ. *Plin. lib. 9. cap. 29.*

Vina vasis è taxo factis infusa mortifera sunt; salutaris alioquin eruditio, si in hominem pestilentem inciderit, moribus illius redditur noxia. *Plin. lib. 16. cap. 11.*

Si multi vino inebriantur, non ideo vites amputamus, sed propius fontes sunt admovendi. Nec protinus abjiciendum scientiarum studium, quo multi abutuntur, sed adhibenda cautio, ut fiat salutare. *Plutarch. in Moralib.*

Prometheus Satyrum ignis amplexus ambientem monuit ut à proposito desisteret, & gauderet lumine commode captato. Sic eadem res & utilis & perniciofa fit prout ea uteris. *Plutarch. in Moralib.*

ACTIONS præclare.

Aloe quod vulgo, ob perpetuam viriditatem in Italia *Semper vivum* quoque vocatur, imprimis fovetur à Sole, & cum ejus radiis flores illius elegantissimi circumaguntur. Ita quoque actiones præclaræ & laudabiles à Sole justitiæ, id est, Deo Optimo Maximo conservantur semperque durant; nec à malis ac invidis hominibus, tanquam crassioribus nebulis unquam possunt obscurari vel laesificari.

*Sol prius à cursu, quam mens probat tramite recto
Flectatur, semper vindice tutæ Deo.*

ADMONITIONES.

Equis non in ipso cursu, sed ante cursum, frenum injicimus. Iracundi vel libidinosi ante rationibus ac monitis refrenandi sunt, priusquam in periculum ventum sit. *Plutarch. in Moralib.*

Oculo lippienti non est admovendum lumen. Animus affectu laborans non admittit increpationem, huic admisce laudem, & sic de mederis. *Idem.*

Helleborum, tametsi efficax, medici non propinant senibus, aut pueris, aut exilibus. Admonitio sic est temperanda, ut eam is ferre possit, quem cupis emendare: nec solum spectandum est vitium, sed natura quoque hominis, cujus vitio studeas mederi. *Plinius lib. 25. cap. 5.*

ADOPTIONIS Gratia.

Intueris Oleastrum? vide ut de gratia tuæ adoptionis, & de vera animi modestia cogitans memoria repetas gravissimum Apostoli dictum, Roman. 1. cap. vers. 17. &c. Si nonnulli rami defraçti sunt, tu verò quum esles oleaster, iniutus es eorum loco & particeps radicis ac pinguedinis oleæ factus es; Ne gloriare adversus ramos: quòd si gloriaris, non tu radicem portas, sed radix te. Lites igitur, defraçti sunt rami, ut ego insererer. Rectè: per infidelitatem defraçti sunt, tu verò per fidem stas; noli altum sapere, sed time.

ADVERSA Constantiam desiderant.

Muscæ in speculi superficie tanquam nimis glabra & expolita non possunt consistere, indeque levi momento decidunt, at in corporibus scabris & duris inhærere diutius & validius illis comeditur. Non aliter viri constantes in rebus duris & adversis omnia magno animo agunt, & quidem stabilius ac alacrius, quam in secundis, quas Xenophon ait difficilium esse moderate ferre quam adversas. Et Plutarchus in erudito commentario *περὶ ἀρετῆς* ad Apollonium, inter alia egregia dicta, quæ huc pertinent, hoc quoque exponit: *πρὸς αἰσθημένων γὰρ τῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν, πρὸς τὰς δοκίμας ἐντυχίας τὸν αὐτὸν εἶναι, καὶ πρὸς ἀτυχίας Φυλάξαι τὸ πρῆπον*, id est, Rectè enim instituti hominum est atque cordati, neque mutari ob eventum rerum quæ videntur prosperæ, & constanti animo decorum in adversitatibus servare. Minimum enim illi obesse fortuna potest, qui sibi firmissime in virtute quam in casu subsidium collocavit, ut author in Rhetoricis ad Herennium inquit. Videtur etiam ita non innocine accommodari posse ad innocentiam probitatemque vitæ, quòd in ea nulla sordes adhaerescere, nulla malevolorum reprehensio, nullus fortunæ impetus locum invenire possit, sicuti viro bono fecit Aufonius,

Securus, mundi instar habens, teres atq. rotundus:

Externe nequid labis per lava fidat.

Et ante ipsum Horat. lib. 2. Serm. Satyr. 7.

In seipso totus teres atque rotundus,

Externi ne quid valeat per leve moriri,

In quem mancaruit semper fortuna &c.

Poëta noster autem,

Rebus in adversis sis fortis, nempe ea parva

Laus est virtutis, prosperitate frui.

ADVERSA Fortium pabulum.

Carduelis (ut Isidorus ait) ita nominatur, quia spinis & carduis pascitur, quare Græcis est *κάρδυλις*. Apparet autem ex Aristotele lib. 9. Carduelem potius esse veterum *εραυρία* quem admodum etiam Plinius & Gaza verterunt, *κάρδυλις* verò spinum sive ligninum. Nostrium, verò carduelem, ut nomen indicat, spinas quoque appetere, ac illis vesci Aristoteles ait. Ad eundem modum viri fortes & strenui, res difficiles & asperas pro pabulo suæ virtutis habent, & inde ad omnia pericula subeunda promptiores & alacriores efficiuntur. Quod imprimis faciunt homines militares & vera disciplina bellica exercitati, qui pro religione & patria semper intrepide in armis versantur, & necessitate postulante se vitamque suam ideo fortiter hostibus objicere non dubitant. Quibus planè dissimiles sunt mercenarii nostri quidam, quorum (secundum Claudianum) emta est fides, venalesque manus, venalia castra, ut ex Lucano ait Duntherus: quos vir eruditissimus ingeniosè lanii comparat, nam quemadmodum hi pecudes, sic illi homines spe lucri ingulant. Cæsar Cæpaccius Neapolitanus scribit alio quodam sensu hoc hieroglyphicon usurpasse quemdam suum amicum, virum probum & sapientem, cui uxor esset non quidem formosa, sed virtute ac moribus eximia, cum Italico dicto, ED'ALTRO NON MI CALE, id est, hæc mihi sola placet: quod Seneca in Octavia quoque subjicit.

Probi-

Probitas, fides, moresq; pudorq; conjugis
Placeant marito.

Et Lucretius :

Nam facit ipsa suis interdum femina factis
Morigerisq; modis & mundo corpore culta,
Ut facile infusetat secum vir degere vitam.

Poëta noster autem hieroglyphicon explicans, ita canit,
Adversos casus fortis sua pabula ducit,
Pro vitu ut spinas mollis acanthus habet.

ADULATIO.

Lupus animal est Cani simile. Adulator, adulter, parasitus amico similis est. Epicætetus apud Stobæum, Serm. 3. Delphini, quo usque unda subest, comitantur natantes : in littus verò nunquam egressiuntur. Adulatores in fereno rerum statu semper manent, in adverso, ut muscæ, foco extincto, recedunt. *Sotion Serm. 12. Stob.*

Ligna dum augent ignem ab ipso consumuntur. Opem dum alunt adulatores, ab eis ipsis percunt, *Aristonymus apud Stob. eod. Serm.*

Adæon à canibus suis discerptus est. Adulatores eos à quibus aluntur perfundant. *Phavorinus ibid.*

Corvi cadaverum oculos effodiunt. Suis laudibus adulatores corrumpunt hominum animos. *Plutarchus de adulatore & amici discrimine.*

Præterfluens aqua refert colorem subjecti soli. Adulator sui dissimilis est, pro re nata sese adaptat. Vix deprehenduntur seræ quæ ad similitudinem loci colorem mutant. Adulatores non facile deprehendunt, qui chamaeleontis instar, ad quæcunque dicta & gesta sese flectere norunt.

Speculum quicquid objicitur imitatur & refert : Sic adulator.

Simia cum nec domum servare possit ut canis, nec onera gestare quemadmodum equus, nec arare sicuti boves, parasitatur, ac risum movet. Adulator cum ad seriam & graviam sit inutilis, voluptatibus est minister.

Umbra, quicquid agas respondet & adest. Adulator, quoquo te vertas, sequitur.

Chamaeleon omnem imitatur colorem præterquam album. Adulator in turpibus nihil non imitatur : solum quod honestum est imitari non potest. *Plinius lib. 8. c. 33.*

Nihil insidiosius melle venenato : & nihil magis cavendum quam blandus hostis. *Lib. 21. c. 13.*

Hyæna, sicut & ichneumon, nunc mas est, nunc femina. Quidam sui dissimiles nunc fortia loquantur, nunc mollia : nunc Philosophi sunt, nunc nepotes : nunc amici, nunc inimici. *Lib. 7. c. 2.*

Hyæna vocem imitatur humanam, & nomen alicujus ediscit, quem evocatum lacerat. Quidam obsequio blandiuntur, donec in perniciem trahant. *Ibid.*

Cupresso non innascuntur cerastræ, propter amaritudinem ; nec buxo propter duritiam : Ita peccatis adulationis fugit se vera tristitiaque ingenia, mollia captat & facilia. *Lib. 7. c. 24.*

Quod oseum est muscis, formicis, fereque reliquis insectis, id est adulatio stultis principibus. Si quidem illa oleo peruncta moriuntur : hi assentatione & palponum obsequiis in exitium trahuntur, ipsi trahunt rempublicam. *Lib. 11. c. 19.*

Heliotropium herba spectat semper in eam partem qua sol est, & eo condito florem contrahit. Nonnulli ad regis nutus omnes obsecrunt, & in quodcumque viderint propensum, in id feruntur & ipsi. *Lib. 18. c. 27.*

Vitrum mirè crystallum imitatur, res vilissima longè pretiosissimam. Adulatio amicitiam imitatur, res pessima longe optimam. *Lib. 37. c. 2.*

ADULATOR.

Dem evenit adulatori quod Chamaeleonti, inquit Piartarchus, lib. de amici & adulatoris discrimine, hic enim omni colori se potest similem præstare demto albo : & adulator in iis quæ digna sunt studio

B 3

studio cum se similem præstare nequeat, nihil nisi turpe imitando exprimit. Cum autem parum ab sit, quin totum corpus ejus pulmone impleatur, is spiritu plenus ob raritatem & pellucidam cutem ita distenditur, atq; aptam ad mutationem reddit superficiem corporis. Plinius vero paulo alter lib. 2. c. 33. hæc de eo recenset. Ipse Celsus hianti ore solus animalium nec cibo nec potu alitur (notandum tamen, interdum muscis, formicis, & aliis insectis vesci) nec alio quam aeris alimento. Et coloris natura mirabilior: mutat namque eum subinde, & oculis, & cauda, & toto corpore, reddiditque semper quæcumque proxime attingit, præter rubrum candidumque. Quæ profecto assentatoribus optime conveniunt, quorum scopus est omnia imitari, & assensum cunctis præbere, præterquam iis, à quorum ingenio longe absunt, qui scilicet candido simplicitatis & innocentia: decore, ac pudoris veritatisque rubore sunt præditi. Quare Seneca epist. 44. recte ait, Veritas in omnem partem sui semper est eadem. Quæ decipiunt, nihil habent solidi. Tenue est mendacium, perlucent, si diligenter inspexeris. Vide proverbium, Chamæleonte mutabilior. & Alciatum Emblem. 53. & Pierium lib. 27. in Chamæleonte.

ADULATORES perniciosissimi.

Inter symbola Octavii Strada, Cæsaris antiquarii, hoc de balana cum pisciculis colludente Eduardo III. Angliæ Regi, qui devicto Joanne Gallorum Rege res maximas gessit, tribuitur, quo forte innuere voluit, vel nocere hos grandissima bellua, si nimis se indulgentem illis præstet, vel certe ab illis allectam in minus tuta loca deferri, cum ejus certo exitio. Nobis enim & de inventore, & de inventionis argumento veritas nondum comperta est. Hoc igitur teneamus, etiam maximis quibuslibet animalibus, à minimis sæpe paratam esse perniciem. Nam & Crocodilum, & vultum illud Nilimonstrum, ichneumon, exiguum animalculum interficit. Nempe, haud aliter adulatores, homines contempti, & quos nulla re lædere, ne dum Principibus dampnū adferre aliquod posse putares, maxime tamen noxii sunt, & amplissima sæpe imperia concutiunt ac evertunt. Argute Ansthenes male se dicit incidere *εις κόρακας, η̄ εις κόλακας* incidere illos quippe mortuos, hos vero viventes devorare. Stobæus autē ex Favorino citat: *ὡς παρὰ τὸν ἄρκτου τὸν ἀπὸ τῶν τρεφουσῶν ἐπὶ αὐτῷ κινεῖται ἀπὸ τοῦ ἑσπέρου οἱ κόλακες τὸς τρεφοντας καταλύουσιν.* Quæ admodū *Aelion à canibus, quos ipse enurivorat, dilaceratus fuit, ita adulatores hos, qui ipsos alunt, evertunt.* Sed Plutarchus pulchre ait, adulatores more aucupum vocem suam ad imitationem Regum componere, itaque eos subire ac decipere. Mellatum enim eis venenum est, ut Plinius loquitur, & rectissime Diogene orationem adulatoriam *μελιμίλιον ἀγγέλιον, melleam profectionem*, appellavit, quod assentatione quidem delectaret, ceterum mendacio strangularet admittentem. Gravis etiam est Aristonymi apud Stobæum sententia: *τὰ μὲν ἐνύλα φέρει αὐτὸν, καὶ αὐτὸν τέρπειν ἀφ' αὐτοῦ.* ὁ ἵπλος ἐκ τρεφόντων τὸς κόλακας, καὶ αὐτὸς ἀφ' αὐτοῦ ἀφ' αὐτοῦ. i.e. *Ligna dum augent ignem, ab ipso consumuntur. Opes dum alunt adulatores, ab eis ipsi pereunt.* Hic refert etiam distichum,

*Vilis adulator blande mentitus amicum,
Siingeris, admissus maxima damna dabit.*

Quamdiu Adulatores Principem circumobsident, ægrotat Respublica, que convalescit iis de medio sublatis.

*Ipse sui est morbi medicus leo: vos quoque Reges.
Assentatores pellite sponse malos.*

Referunt Physiologi leonem febricitantem, Simia animali ridiculo & ad adulationem factio, valescentem convalescere. Assentatores & parasitos Comicus δημοπληθες, populares simias festivo vocat. Eisdem tineas & forices palatii Constantinus Imperator nominare solitus est. Curtius eosdem regum malum perpetuum appellare non dubitavit. Et Bias rogatus, quænam bellua omnium maxime noxia putaretur à sapientibus: Inter feras (respondit) tyrannus; inter cicures adulator. Præcipuum omnium præstantissimus David, Psal. 101. canebat, Qui clam obtrectat proximo suo, cum futidus perdam. Oculi mei intenti erunt ad eos, qui in terra veritati student, ut mecum verificentur. Non habitabit domi meæ qui dolum facit; qui mendacia loquitur, nihil firmi apud me habebit. Et hæc quidem utinam Christiani Principes serio, quamvis serò meditentur,

ADU-

ADULATORES *arcendi ab aulicis Principum.*

Dioscorides & alii rerum simplicium scriptores tradunt Cupressum non solum blattas & tineas rebus appositas ejusmodi animalcula inde arcere. Atque ideo apud veteres simulachra potissimum ex hac arbore fiebant, ob materiae perpetuitatem, cum cariem non sentire dicatur. Unde simulachrum Jovis Romae in arce ex cupresso ab V. C. sexcentesimo sexagesimo primo anno dicatum, suo adhuc tempore durasse Plinius testatur annis circiter ducentis. Admonentur hoc hieroglyphico principes & magni viri, ut suam gravitatem & recte administrandi studium in omnibus rebus suis temper observent, ac imprimis adulatores, gnathones, & ejusmodi farinae homines, reipublice pestes, singulari severitate a se repellant, nec eorum consuetudine sese oblectent, multo minus aures faciles ipsis praebeant. Sic interrogatus Demosthenes, quodnam animal pessime morderet respondit, ferorum quidem calumniatores: cicurum autem, Assentatores. Et Clemens Alexandrinus dixit Adulationem esse amicitiae morbum. Aut enim laudat vituperanda, aut contra saepe vituperat omni laude digna. Seneca etiam adulatores suorum dominorum non tam arrosos quam arrosos apposite nominat. De quibus integrum commentariolum doctissimum composuit Plutarchus. Caeterum, lepido disticho cupressus nebulones istos perstringit,

Itte leves procul hinc aliorum in praedia blatta:

Noster adalantes nescit amare decor.

ADULTERIUM.

In Graeca editione veteris biblicorum, Proverb. nono legitur, *Ἀπὸ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπέχεσθαι καὶ ποτὸν ἀλλοτρίου μὴ πίνειν*, id est, *ab aliena aqua abstinere, nec ex alieno fonte bibere*. Vetat hoc hieroglyphicon ne quis rem habeat, aut corpus commisceat cum aliena conjuge. Quod qui faciunt, dicuntur *Ἀλλοτρίων εἰς ὕδατος ἀλλοτρίου*, id est, *Descendere in alienam aquam, & ὕδατος ἀλλοτρίου ποτίζεσθαι*, alienum fluvium trajicere. Hebraei libro, qui inscribitur, *Pirké Aboth*, id est, *Capitula vel apophthegmata patrum*, referunt Jose filii Jochanam, dictum illud, *Omni tempore quo homo multiplicat colloquium cum muliere, accersit malum sibi metipso, & impeditur a studio legis, tandemque descendit in gehennam*. Eodem libro dicit Rabbi Akiba, *Rifus & levitas capitis asuefaciunt hominem ad scortationem*. Huc referre placet sententias quasdam Ben Syrae, vetustissimi Hebraei, propter formosam mulierem, inquit, multi perierunt: & ob eam robusti quique fuerunt interfecti. Abstrahere carnem tuam a muliere venusta, tanquam a carne prunarum instar adurente. Absconde oculos a muliere formosa, ne forte te capiat rete ejus.

Aqua furtiva dulcior est, & panis absconditus suavior. Prov. 9. 17. Verba sunt mulieris impudicae, quae in foribus desidet, ac praetereuntes observat, ut illos pelliceat ad se blandis verbis. Intelligit autem per aquas furtivas adulterium concubitus. Quidam existimant metaphoram a furtiva ductam esse. Quemadmodum enim in pratis irriguis, vicinorum alter alteri, vix inde digressis, aquam rursus eripit, eam in fundum suum deducturus, ita moechi, maritis absentibus, statim in illorum aedes clanculum irrepunt, & uxorum amorem paulatim in se derivant, donec tandem optato harum congressu potiantur. Unde apud Latinos Rivales dicti, qui eandem amarent mulierem, sive ea virgo esset, sive iam marito juncta, quod expressit artis hujus magister his verbis:

Me tibi rivalem, si juvat, esse veta. Eodem referenda sunt sequentia dicta de pane abscondito, qui nimirum proximo subducitur, & in occulto devoratur. Caeterum toto hoc dicto nihil aliud agit impudens adultera, quam ut stolidis persuadeat illicitam & furtivam Venerem longe dulciorem esse honesta consuetudine piorum conjugum in legitimo matrimonio. Nam ea est mentis humanae perveritas in plurimis, ut nolint sese ad certum thori foedus adstringi, sed in exercendis libidinibus temere vagari cupiant: imo illas vehementius appetant, quarum conversatione ipsis divina lex interdicit. Sic David, quamvis multas admodum uxores aleret, 2. Samuel. 12. unicam tamen Bathsebam, uxorem conjugem, impotentem amore deperibat. Et plerumque adulteri, cum domi formosissimas habeant

beant uxores: nihilominus furiosa dementia perciti, turpissimas meretrices & adulteras sectantur. Quod vere est, τὴν πηγὴν ἀφέντας τὴν καθαρὴν ὅτι τὸ βροχόμενον ὄχρῳν ἔχει, id est, *post fonte relicto ad immundi cuni cloacam currere: quemadmodum D. Chrysof. in 13. c. epist. ad Rom. homil. 24. commentatur.*

Similia dicta, cum in Sacris, tum etiam apud profanos scriptores, passim reperiuntur, passim reperiuntur. Syracides utramque picturam in eadem causa est imitatus, priorem quidem de aqua, capit. 26. vers. 17. Mulier procax, inquit, sicut viator sitiens, ab omni aqua proxima bibit. Posteriorem, de pane furivo, cap. 23. v. 24. homini scortatori quilibet panis dulcis est. Inter Ethnicos primus omnium Pindarus hanc sententiam à Salomone mutuatus videtur. Is enim teste Clemente Alexandrino, lib. 3. Pedagog. cap. 11. dixit:

Γλυκὸν πικρῶν ὄμβρον μέλημα κύπριδος. Id est,
Res dulcis est, furiva cum Cypridis.

Huic respondet Senarius, quem citat Plutarchus in Erotico; ubi postquam detexit nebulonem, qui supercilia tollens, & se philosophum professus, nimirum foris, metu legum, noctu dum alii quiescunt, re ipsa dicit,

Γλυκὴ ὄπωρα, φύλακ' ἀκλειπότ' :
Suave pomum, si quidem custos abest.

Similitudine petita à pueris furacibus, qui hortos alienos observant, & quamprimum vident ὄπωρον φύλακον custode suo destitutum, sepem transcendunt, & fructus arborum furtim decerpunt. Hinc istarum obscenitatum professoris carmina:

Quod licet, ingratum est: quod non licet, acrius urit.
Ferrens est, si quis, quod finit alter amat.

Et alio loco idem:

Nitimur in vetitum semper cupimusque negata.
Sic interditiis imminet eger aquis.

Qui quid servatur cupimus magis, ipsaque furem
Cura vocat: pauci, quod finit alter, amant.

Indignere licet, juvat inconcessa voluptas,
Sola placet (timeo dicere) si qua potest.

Verum his profanis cogitationibus opponendæ sunt divinæ comminationes de gravissimis poenis, quæ adulteris omnibus imminet. Harum nonnullas etiam Ethnici modestiores annotarunt. Menedemus apud Diogenem Laërtium jactabundo cuidam adultero dicebat, ἀγροίαι, οὐκ ἔστιν ἔσθ' ἡμεῖς χυλὸν ἐχέειν ἄρα φανίδες; id est, *Ignoras non modo brassicæ succum esse jucundum, sed & raphani?* Suavis primus gustus raphani, sed postremus amarus, & tandem eius difficilis concoctionis. Alludit forsitan Menedemus ad poenam veterum temporibus in mæchos constitutam, de qua procax illa Pythias apud Terent. Eunuchum act. 5. Scen. 5. Suidas in voce ῥαφανίδων θήνας, & Aristoph. in Nubibus, act. 3. Scen. 3. Pindarus autem in Isthmiis, Od. 6.

— τὸ πικρὸν δίκαιον

Γλυκὸν, πικρῶν τε μέλι πικρῶν.

Quod præter honestatem dulce est, finis manet amarissimus.

Sed hæc omnia illustriora sunt in Salomonis contextu, præsertim v. 18. ubi de æternis & horrendis istorum suppliciis agit. At juxta D. Hieronymi sententiam, Aquæ furtivæ & panis absconditus doctrinam adulterinam indicant, quæ stultis ac perditis suavior videtur, quod dictum adulterii corporalis & spiritualis analogiam respicit.

Cap. 20. Proverb. v. 17. Suavis est homini panis mendacii, sed postea implebitur os ejus calculo. Hæc Salomon non tam de adulteris, quam de adulatoribus, parasitis, mensarum affectis,

Qui bona summa putant, aliena vivere quadam.

Furibus, sceneratoribus & rapacibus hominibus, intellexisse videtur.

Salomon Proverb. Cap. 6. v. 27. Scortationis & adulterii periculum hieroglyphico elegantissimo designat:

A designat; Numquid potest, inquit, homo abscondere ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant? Interrogata Hebræorum affirmationem continent. Ignem vero in sinu vel intra vestimentum portare dicuntur, quicumque domi suæ malum aliquod intestinum alunt, quod paulo post flammæ instar omnes ipsorum facultates depopulatur. Sapiens hoc loco phrasim illam in specie ad meretrices & adulteras accommodat. Quemadmodum enim ignis tametsi hominibus aliquamdiu calore suo suaviter blandiri, eosque molliter fovere videatur, tandem tamen iis accidit idem quod evenisset Satyro, nisi Promethei voce fuisset mature ad sanio rem mentem revocatus, Plutarcho teste. Cum enim ignem, ut primū ei apparuit, Satyrus osculari & complecti vellet, Prometheus exclamavit, Heus hirce. Lugebis miser barbam tuam: tangentem adurit. Ignis, ut ex Xenophonte refert Stobæus, serm. 50. tangentes solum urit: pulchri vero etiam procul distantes inflammant. At interdum etiam nutrimentis & viribus acceptis, integras domos cum cuncta supellecile ignis in cineres convertit: Ita ejusmodi mulierculæ, simulata sua benevolentia, stolidos amatores bonis omnibus exuunt, & in horrendas calamitates præcipitant. Pythagoras dicere solitus est, Idem esse in ignem ac in mulierem incidere. Et apud Comicos Scortum fundi amantium calamitas sæpius appellatur. Porro adulterii atrocitas in sacris literis hac eadem similitudine sæpius exaggeratur, præcipuè verò Jobi 31. cap. v. 12. ubi flagitium illud appellatur ignis, qui usque ad perditionem devorat, & proventus omnes eradicat funditus.

Potest etiam paulo aliter exponi, ut in illos competat, qui primum quidem ad tempus sua scelera clandestinis artibus tegere conantur, sed tandem deprehensi rapiuntur ad supplicium. Id confirmat Sapiens in parabola αυταποδοσις. Eodem modo (inquit) nemo impunè habiturus est, qui proximi sui uxorem attinget: tandem enim, etsi pede claudo, veniet dies vindictæ, scelus admissum in lucem proferens, & a diluero penas infligens debitas. Hinc natum Socrati adscriptum Sermon. 6. Stobæi dictum, & πῦρ ἡματιῶ φησι τεῖλαι δωματῶν, οὐτε αἰσχρὸν ἀμδετημα γέροντι, id est: Nec ignem veste occultare possibile est, nec turpe peccatum diuturnitate temporis. Ut enim ignis veste superinjecta nequam opprimitur, sed ardentior flammam sub illa concipit, ac postea majore violentiâ erumpit: in hominibus.

C *— alitur vitium, vivitq; regendo,*
quo magis occultatur, eo magis interim crescit, atque iram Dei exasperat, quæ, ut eleganter scribit Valer. Max. lib. 1. cap. 1. lento gradu ad vindictam sui procedit, & tarditatem supplicii gravitate compensat. Tarditas illa vero, sicut loquitur S. Petrus est admirabilis illa patientia qua clemens & benignus Dominus omnes, etiam ferocissimos quosque, ut tempora Noachi arcam construentis terantur, variis modis invitât ad resipiscentiam.

Etsi quæ de Vipera cum Muræna coitu litteris consignata sunt, falsitatis coarguant Rondeletius, hipp. Salvianus, Baldus, Angelus: jucunda tamen & valde hieroglyphica sunt, quæ de illo apud scriptores complures leguntur: Vipera nimirum veneno prius posito consortem murænam sibilo evocare è mari: hanc autem sponte illi morem gerere, atque in littore cum illa commisceri. Tradunt hoc constanter Horopollo in hieroglyphicis, Oppianus, Ælianus, Philo in Jambis, Licinius Macer apud Plinium, & Achilles Staius graphicè admodum lib. 1. de Clitophonte & Lencippe: Aristoteles quoque & Theophrastus murænam non raro in siccum exire testantur, pluresque qui eadem asserant, commemorat Scholiastes Nicandri in Theriacis ejus. Sequuntur illos Basilius Magnus & B. Ambrosius in hex. uterque ad matrimonio convenientem reverentiam, & conjugale obsequium rem eruditè transferens. Quo sensu etiam Alcæus hoc hieroglyphicon accepit, & lepidissimo Epigrammate descripsit. Sed cum non ejusdem generis sint hæc animalia, idcirco longe rectius ad violationem thori alieni referri forte posset. Nam & in murænarum genere, teste Aristotele, mares sunt, ut alienigenam sectari necesse non habeant: & pulcherrimè Basilius dicto ante loco ait: ὅτι μοιχείαι ἕως τῆς φύσεως ἢ ἐξ ἰδίων καὶ μυσθίνης ἀπὸ πλοκῆς: veluti adulterium quoddam naturæ esse hunc vipera & muræna concubium. Et idcirco eos, qui alienæ matris familias corruptores sunt, considerare cujusmodi bestia sint similes. Aegyptios sane hominem ἀλλοφύλων μίξιν, ὡς μέρον muræna typo expressisse etiam Horopollo scribit. Pulchrum sane est Euphronis illud:

C

ὄχι τῆς

ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλο μᾶλλον κακὸν :

Non est adultero ullum majus malum :

ὅτι ταῖς γὰρ ἐπιφοῖς βλάττει ἀτυχίας ἑρμηνεύει. In aliorum enim infortuniis delicias querit.

Omnibus Divinis & humanis legibus damnatur sacri concussio lecti.

Nauclerus in portu naufragium faciens, neutiquam veniam assequitur. Et vir, post nuptialem portum aliena conjugia invadens, vel mulierem alienam curiosus spectans, nullam habet defensionem, tam apud Deum, quam apud homines, etiam si sexcenties naturæ voluptatem præstat, Chrysofom. Serm. 9. de Ozia.

In adulteros rotundum extat & elegans epigramma, quod describere libet.

Vis orbem excindi? Subvertito funditus urbes,

Vis urbes ipsas tollere? tolle domos.

Vis delere domos? careat sac conjugæ conjux,

Vanæ sint sancti fœdera conjugii.

Ergo perire domos, urbes, urbemq; necesse est:

Orbe vel expelli quisquis adulter erit.

ÆQUANIMITAS.

DE Sphingibus, Diodorus Siculus & Plinius multa tradunt, & Natalis Comes capit peculiare habet, nempe 3. lib. 9. suæ Mythologiæ, ubi ad finem, per Sphingis fabulam, inquit, id significatum fuisse ab antiquis sapientibus crediderim: suam fortunam æquo animo cuique esse ferendam, quam tamen si quis ægerimè ferat, omnino ferre necesse sit. Nam quid significant alæ? an non fortunæ inconstantiam? Aut cur unguis in prædam flexæ illi tribuuntur? nonne quod undecumque libuerit omnia potest auferre? Cur humana est facies? quia humanum est subijci calamitatibus & vicissitudinibus fortunæ. Leonina pars torti animo esse ferenda adversa significat, quæ vel vi omnino sunt ferenda. Si quis enim miserias prudenter sustinere nequiverit, aut nisi se sapienter inter adversa custodierit, ille ab ipsa Sphinge crudelissimè torqueretur & laniatur. Atque, ut summam dicam, nos monere per hanc fabulam sapientes voluerunt, aut prudentia & Minervæ consilio fortunæ iniquitatem esse superandam: aut si minus istud fecerimus, nos ab illa superari oportere. Nam quid agitur in ænigmate Sphingis? an non de humana imbecillitate ducimur nihil nascatur homine debilius aut calamitosius. Hoc sensu Sphingem etiam dictam possumus asserere *ἄρα & ὀφθαλμῶν*, id est, constringere vel vincere, quod divina providentia (quam Ethnici fortunam finxerunt) nos sibi potenter subijciat, ita ut ducat volentes, nolentes trahat: nec penes nos sit tantæ sapientiæ nodos solvere, vel arcana rimari, sed æquis oporteat animis ejus scita & mandata sequi. Huc pertinent disertissimi versus Cleanthæ, quos Seneca Latinos fecit, epist. 107.

Duc me, parens, celsiq; Dominator poli, Malusq; patiar, quod pati licuit bono.

Quocumq; placuit, nulla parendi mora est. Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.

Assum impiger, fac nolle: comitabor gemens,

Addit ille Sapiens: sic vivamus sic loquamur. Paratos nos inveniat atque impigros fatum. Hic est magnus animus, qui se Deo tradidit. At contra ille pusillus ac degener, qui obiicitur, & de ordine mundi malè existimat, & emendare mavult Deos, quam se. Sequens tetrastrichon instituto nostro conveniens etiam appingamus:

Humana vita pluribus molestis Prudens sequetur ergo quo ducet Deus,

Est mixta, que vitare nullis est datum. Fortique mente damna quævis perferet.

Cæterum Aegyptii Sphinges in templorum suorum vestibulis collocasse videntur, quod mystica dogmata, præsertim de divina rerum administratione, mentes humanas veluti ænigmatum nodis obligare debeant, & sint pia quadam ignoratione colenda. Alciatus emphem. 137. ad rerum ignorantiam Sphingis hieroglyphicum retulit, quod ex Cebetis tabula ejus interpret confirmat. Sed addit ex Clemente Alexandrino 5. Stromat. & Dione Chrysofomo Orat. 10. alias significaciones, de ingenii solertia, de corporeis viribus, & de justitia. Porro superius dicta de æquanimitate & in adversis constantia Deum sequente nobis sufficiunt.

Dum

A Dum autem manum tollimus de tabula, occurrit Joann. Goropius, hieroglyphicorum lib. 8. pag. 124. Collocari solent (inquit) Sphinges pro templorum foribus, & in ipsa etiam Palladis galea, ut moneantur homines in iis quæ viderent, se mentem suam & omnem intelligentiam captivam dare debere ipsis religionis arcanis, nec fas esse de iis judicare, nisi mox leoninum divinitatis robor, & celestem vindictam expectare vellent. Redigenda enim erat in captivitatem intelligentia, dum sacros ritus & ceremonias, quarum causas ignorarent, homines videbant. Hermathenæ autem lib. 6. pag. 131. idem, erat (inquit) Sphinx, non animal, cujus Diodorus Siculus & alii meminerunt, in Simiarum genere; sed hieroglyphicum religionis signum, templis maxime præponi consuetum: quo obscure indicaretur quæcumque in veterum religione fierent, ænigmata esse, omnesque ceremonias & ritus alia profus signare, quam prima fronte viderentur. Alia autem quæ subjungit Goropius quum Ægyptiis & aliis Ethnicis ante apostolorum prædicationem ignota fuerint, sciens volens omitto.

ÆQUANIMITAS.

B In omnibus rebus bene agendis ac recte administrandis nimia vehementia & austeritas summo opere improbat; at contra facilitas quoque modum omnem excedens non parum nocet, mediocritas vero sicut aliis in rebus universis, hic quoque locum habet & plurimum commendatur, æquanimitas scilicet quædam ac benevolentia conveniens. Nam & ramus paulatim flectendo obsequitur, vi autem attractus rumpitur. Sic Terentius in Adelphis præclaram sententiam nobis proponit:

Et erant longè quidem mea sententia,

Qui imperium credat gravius esse aut stabilius

Vi quod sit, quam illud quod amscitia adjungitur.

Et Cicero secundo libro de Officiis; Malus (ait) custos diuturnitatis motus, contraque benevolentia fidelis vel ad perpetuitatem. Atque idem autor alibi dicit; Omnibus odio est crudelitas, & amotipietas ac clementia. Sunt autem versus integri apud Ovidium:

Flectitur obsequio curvatus ab arbore ramus;

Frangas, si vires experire tuas.

C Atque id quidem locum habet apud homines liberales & tractabiles, non autem barbaros istos Scythas & Moscos nimirum, duriori disciplina assuetos, in quos potius congruit Agefilai dictum, teste Plutarcho, quod de Asia populis nonnullis solitus est referre; Si libertate fruerentur (inquiens) malos, sin servirent bonos esse.

ÆTAS hominis.

In oculo cæci vitium, nocte durante, cæcitatibus est, sed non apparet, nec discernitur inter videntem & cæcum, nisi luce veniente. Sic in puero vitium non apparet, donec ætatis provectionis tempus occurrat. D. Augustinus, De verbis Apostoli.

Ex amphora primum, quod est sincerissimum effluit, gravissimum quodque turbidumque subsedit: sic in ætate nostra, quod optimum id primum est. Seneca epist. 109.

D Illa herba, quæ in segetem frugemque ventura est aliam constitutionem habet tenera & vix emittens fulco; aliam cum convaluit, & molli quidem culmo, sed qui ferat onus suum constitit; aliam, cum flavescit & ad aream spectat, & spica ejus induruit: in quamcumque constitutionem venit, eam tuetur, in eam componitur. Alia est ætas infantis, pueri, adolescentis, senis. Ego tamen idem sum, qui & infans fui, & puer, & adolescens. Idem, epist. 121.

ÆVUM.

Ævum innuentes Ægyptii, referente Horapolline hieroglyphicôn libr. 1. cap. 1. Solem ac Lunam pingunt, quod hæc æterna sint, ævique fluxum producentia elementa. Quin & aliter ævum pictura exprimere volentes, serpentem delineant, cujus cauda reliquo involvatur ac tegatur corpore. Hunc Ægyptii quidem lingua sua Uraëm, Græci vero Basiliscum appellant. Eundem ex auro conflatum Diis circumponunt. Cæterum hoc animal ævum significari propterea Ægyptii dicunt, quod

20
cum tria sint serpentium genera, solum hoc ex omnibus immortale est, cetera mortalia: utpote cum
quodvis aliud animal solo afflatu absque ullo morfu serpens hic interimat. Unde & quoniam vite
necisque potestatem habere videtur, merito sane Deorum capitibus inferitur.

AFFECTUS cæcus.

Inimicitia perpetua laborant mustelæ & bufones. De mustelæ remediis in pugna contra eollam &
serpentes testantur naturalis historiæ scriptores. Nihilominus perhibent hoc cautum & astutum
alloqui animalculum, nescio quo errore impulsam, sponte sua interdum in os bufonis inimici sui
irruere, atque ita nonnumquam perire, haud aliter quam viperam caput maris ori suo insertum pre-
mordere quidam ajunt: sed apud veteres Scriptores nusquam reperitur annotatum. Quadrat hie-
roglyphicum illud in illos qui satis caute ac prudenter in aliis suis rebus versantes, interdum ta-
men cæco iræ, libidinis, avaritiæ, ambitionis, vindictæ affectu rapti, se à tramite virtutis abduci si-
nunt, ac ita sæpe ruunt in manifestam perniciem. Quem affectum violentum Seneca duobus locis
egregie depingit, prior extat in Hippolyto:

Furor cogit sequi

*Præter vadit animus in præceptis sciens,
Remeatq; frustra sana consilia appetens.*

Alter est in Medea:

*Cæcus est ignis simulatus ira,
Nec regi curat, patiturq; frenos:
Haud timet mortem, cupit ire in ipsos
Obvius enses.*

Et fortissimis quibusque ratio placidis dictis semper occidit, Vince animum, qui cetera vincis. Et
qui nimium suo affectui indulgens in pericula gravissima incidit, confestum Minerva occurrit, & vel-
uti suum Achillem retrahens, clamat,

*Cæcum qui vincis, tibi cur dominata voluptas
Te haud improvisum mergit in exitium?*

AFFECTUS compescendi, frenandi, moderandi.

Oculorum acies pura & lucida acute omnia intuetur, neque in deprehendis tenuissimis
corporibus laborat. Verum si quis malus humor à capite, vel caligo aliqua ad oculum ascen-
dit, densa quidem ante pupillam nebula objicitur, quæ ne quidem crassiora corpora videre sinit.
Quum omnis perturbatio quæ animam offenderat, purgata est, intenta objecta omnia prospicit.
Sed quando plurimis turbatur affectibus, vim omnem illam amittit, & nihil altum intueri potest.
Chrysost. homil. 1. in Joann.

Qui contudit caput serpentis, reliquum corporis longum syrma necavit. Qui primos vitiorum
furculos eradicat, etiam cetera quæ inde proveniunt, sustulit. Hoc vero numquam eveniet, nisi
postibus nostris effusus fuerit cruor ejus (nempe Christi) qui interfectiorem interiecit. Biliariam ne-
cantur affectus, scilicet primogenitis pereuntibus, & nostris januis, ob sanguinis a perditionem in tur-
tum collocatis. *Procopius in Exod.*

Feræ blanda manu si demulceantur, levi cicurantur conamine. Et libidines, pavores, animi mo-
rores, aliaque ejusmodi veneficia mala consuetudine sopita, nec perpetuo irritamento efferata, vi
rationis mansuetiora deinde fiunt. *Basilii Magus ad Gregor.*

In Magno fluctu non silitur navis, nisi hanc retineat pondus anchoræ alto vado infixæ. Et in ma-
gnis procellis rerum summa ratio animum cohibere debet, ne ab affectibus auferatur. *Plurimus.*

Pro navis magnitudine velis est utendum. Et cupiditates pro virili sunt moderanda. *Idem.*
Equi jam mansueti, etiam si auriga non moderatur habenas, tamen sua sponte viam ineunt.
Et affectus à ratione jam pridem domiti assueti, nec in somnis, nec in morbis, sopita ratione quic-
quam tentant quod turpe sit. *Idem.*

AFFE-

AFFECTUS & RATIO.

Platonis Phædrus, seu Dialogus de Pulchro hieroglyphicum pingit equi indomiti & domiti, quibus omnis generis cupiditates significare voluit, quæ si Rationi obtemperent bonæ sunt, sin minus prævæ evadunt. Quapropter ira, superbia, aliique prævi affectus, si Rationis rectæ quasi vinculo & freno non coercerentur ac confringantur, homo suæ potestatis amplius esse nequit, sed effertur in omnes partes, & extra se rapitur. Contra

Dis proximus ille est,

Quem ratio, non ira, movet;

inquit Cladianus in Mallii Theodori panegyrico. Et sane,

Affectus quisquis mentis moderatur habens,

Fertur equo domito: qui vagus, ille fero.

Est autem Ratio nihil aliud quam de humanis divinisque rebus, quatenus tamen ea ad nos spectant, verum iudicium ac purus sensus. Opinio vero, de iisdem est inutile fallaxque iudicium. Cicero lib. 1. de Offic. Ratio præsit, appetitus obtemperet. Quæ magis theologicè explicat Dives Chyriostomus hom. 7. in Isaiam: Anima laxans (inquit) habenas cupiditatis extra rationem positus, quovis rapitur, nec aliter quam equus ferociens, ubi frenum ore, fessorem tergo excussit, fertur quovis vento velocius, omnibus obviis intolerabilis. Ergo omnibus obviis Christianis est vera ratio, undique confringendæ sunt cupiditates, & intra suos limites continendæ.

AFFECTUUM tormenta.

Vis ignis absumit omnem objectam materiam. Affectus exandescens corrumpit quicquid sit obvium. *Philo.*

Oculus turbatus aliud pro alio cernit, & mens pravæ cogitationum confusione perturbata idem patitur. *Chryostomus.*

Venti quidam feri atque immanes, cum in serenum irruerint pelagus, ipsum totum à fundo perturbant, adeo ut & arena sæpius undis misceatur. Animi affectus cum irruerunt, cuncta miscent, superiora ad inferiora detrahunt, excæcantque; mentis clarissimum lumen. *Idem.*

Subitis procellis crescentes amnes legitimum excedunt alveum, & super segetes vel plantarum culturam præcipientes lati, rusticorum operum salutem atque ornamentum evertunt. Sic & animus affectum nimia vi à rectis ratiocinationibus depulsus, falsis atque improbis opinionibus corrumpitur, quæ ejus menti pro ebriorum more, quibus nimia crapula interiores concire solet ægritudines, velut ex latibulis repentia quædam animalia confundunt mentem, ab iisque cogitur proprias eorum voces personare. Si vero manifestioribus exemplis opus sit, improbitatem animi inconditæ plebis assimilabimus imperio. *Maximus Tyrius, Serm. 17.*

Timidi, & qui nausæa navigando sunt obnoxii, existimantes se meliuscule habituros, si sedes mutaverint, nihil tamen proficiunt, bilem timiditatemque secum circumferentes: ita aliud vitæ genus animo non eximit ea quibus gravatur & turbatur, nempe rerum inscientiam & rationis imperfectiorem, ac illud vitium quod nequit & nescit recte præsentibus uti. *Plutarch.*

Periculosior est tempestas quæ non sinit in portum appellere, quam quæ vetat navigare. Et graviores sunt animi motus, qui hominem consistere non sinunt, ratione perturbata, sed in fluctibus commotos auferunt præcipientem. *Plutarch.*

Hominem vehementer ægrotum, vel lunæ deliquium, vel ventus asperior, vel maris decessus, aut huiusmodi quæpiam levis commutatio tollit de vita. Sic animos imbecilles & affectibus corruptos quævis offensa perturbat: cum qui firmis sunt animis istiusmodi non sentiant.

Podagra laborantes ad levissimam tactum acerbe conqueruntur, & dolore gravi percussis gemunt: animi prævis affectibus oppressi nullam monitionem sustinent.

AFFIXI rebus caducis.

D Bernardus Serm. 1. de Adventu; Quibus assimilabimus, inquit, homines generationis hujus, aut quibus comparabimus illos quos videmus à terrenis & corporalibus consolationibus avelli separarique non posse? Profecto iis similes sunt qui submergi periclitantur in aquis. Nimirum videas eos temere nec ulla ratione prehendere, quod primum occurrerit manibus, quicquid sit illud, licet sit tale aliquid, quod omnino non possit prodesse, ut sunt radices herbarum ceterarumque similia. Sic pereunt in hoc mari magno & spatiofo miseri, dum peritura seclantes omittunt solida, quibus apprehensis emergere & salvare possent animas suas. Neque enim de vanitate, sed de veritate dicitur, Cognoscite eam, & liberabit vos. Hac Bernardus. Ad eundem modum Clemens Alexandrinus stultos ait non veris ac solidis rebus, sed iis tantum quæ specie tenus absque opinione sunt animum adjicere: perindeque illis, ut mente captis accidere, qui alba nigra esse sibi fingunt. In D. Bernardi dictum hæc Billius,

*An sapit is, pressus qui fluctibus accipit algam; Ut fugias tanti discrimina ponti,
Nec solidis nixus littora tuta peris? Nec caput ista minax obruat unda tuncur.
Haud magis ille sapit, qui vita in fluctibus hujus Spemq; fidemq; agapemq; tene fluxa omnia linguas,
Preponit solidis fluxa, miserq; perit. Hæc nihil in tabulas ulla procella potest.*

AFFLICTIONES.

1. SOL diu nubibus obtectus latius postea splendet, & ver post hyemis tristitiam est acceptius jucundior tranquillitas blanda, & mare quietum post ventorum seditiones & perturbationem aquarum littoribus allidens: sic post afflictiones nobis vita tranquillior. Nazianzen. in orat. de Cypriano.

2. Nisi præcesserit pugna non potest esse victoria: cum fuerit in pugna congressione victoria, tunc datur vincentibus corona. Nam gubernator in tempestate dignoscitur, in acie miles probatur. Delicata jactatio est cum periculum abest, conflictatio in adversis probatio est veritatis. Arbor, quæ alta radice fundata est, ventis incumbens non movetur: & Navis quæ forti compage solidata est, pulsatur fluctibus, nec fertur. Et quando area fruges terit, grana fortia & robusta Ventos contemnunt: inanes paleæ flatu portante rapiuntur. Sic & Paulus post naufragia, flagella, post carnis & corporis gravia tormenta, non vexari, sed emendari se dicit in adversis. D. Cyprian. serm. 4. de Mortalitate.

Sicut ab uno igne aurum rutilat, palea fumat, & sub eadem tribula stipulae comminuntur, frumenta purgantur: nec ideo cum oleo amurca confunditur, quia eodem præli pondere exprimitur: Ita una eademque vis irruens bonos probat, purificat, eliquat: malos damnat, vastat, exterminat. Unde in eadem afflictione mali Deum detestantur, atque blasphemant, boni autem precantur & laudant. Tantum interest, non qualia, sed qualis quisque patiat. Nam pari modo exagitatum & exhalat horribiliter cœnum, & suaviter fragrat unguentum. D. Augustinus lib. 1. de civit. Dei cap. 8.

Non caret admiratione parvulam ac elongatam plantam Rorariam, plerumque fabulosæ ac utris locis, interdum etiam umbræ sylvis proventem, & quæ cum capillaribus herbis magnam habet affinitatem, veteribus forsitan ignotam, ad multos morbos tamen efficacem, quantumvis etiam ætate ardentissimis Solis radiis sit exposita, nunquam tamen folia ipsius, cava instar pusilli cochlearis, roscido quodam humore destituit, eorumque lanuginem admodum teneram guttulis quibusdam pellucidis semper madere, unde etiam nomen sortita est, ut Rorem solis ac Rorariam recentiores nuncuparint. Illustri profecto hæc imago est, nos etiam in summis æstibus ac coloribus celestium & afflictionum nunquam staccere aut succumbere, si ex sacratis. verbi divini fontibus vividum semper ac roscidum succum, qui nos subinde recreet, alat ac sustentet, hauriamus. Quilibet loquin nimis rerum humanarum ac caducarum cupiditate dissipatus ac consumptus, perpetuum marcorem & tandem interitum perniciosum producit, unde Chrysost. in epist. ad Corinth. Homil. 26. Roraria igitur,

Syrus ut flagret, vir et ac perfusa liquore est.

Candida sic durant pectora, firma fide.

Seneca in lib. de providentia: Id, inquit, in quoque solidissimum est quod exercuit. Non est arbor solida nec fortis, nisi in quam ventus frequens incurfat. Ipsa enim vexatione constringitur, & radices certius figit: fragiles sunt quæ in aprica valle creverunt. Pro ipsius ergo bonis viris est, ut esse interiti possint, multum inter formidolosa versari, & æquo animo ferre quæ non sunt mala, nisi male sustinenti. Hæc ille. In hanc vero sententiam adhuc multo nervosius D. Chrysostronus, Homil. 32. in Genesin breviter hæc commentus est: ut arbores quæ radices altius miserint, quamvis summum ventorum excipiant impetum non frangi aut evelli possunt: sic orationes quas pius animus Deo suo reddiderit perquam tuto affixæ efferunt sese in excelsum, nulloque pervertuntur aggreffu cogitationum. Hæc Chrysostronus. Ventorum incurfionibus certe arbores solidantur. Animus enim recte institutus multisque arumnis ac adversitatibus exercitus, eo fortius in malis resistit, & radices constantiæ firmiores agit. Quo spectat apud Thucydidem Periclis egregium dictum, *ὡς οἱ τῶν ποταμῶν τὰς ἐπιπέδους γῆρας ἐπιπέδου ἀπὸ πύργου, ἐργῶ ἡ μάλα ἐν ἀνέχον, ἐπὶ καὶ πόλεως καὶ ἰδιωτῶν κερδῶν.* id est: Nam qui in calamitatibus animo quidem minimè tristantur, re autem & operibus maxime obfistunt, hi optimi sunt sive privati homines, sive civitates fuerint. Sed disticho sacro de afflictionum utilitate dicta obfignemus.

Ventorum adversis solidatur statibus arbor:

A cruce & a precibus mens pia robur habet.

Myrrha, quamvis acris & amara, tamen vulnera sanat, & prohibet putrefactionem. Piorum afflictiones, etsi carni insuaves & molestæ, tamen minimè exitiales, quinimo sunt salutares: teste sancto Apostolo, Hebr. 12.

AGRICOLA. COLONUS.

Inter plurima antiquitatis monumenta & *μνηστέωρα* elegantissima, formis Laferianis in ære ante aliquot annos Romæ impressa, pictura quoque hieroglyphica admodum ingeniosa præstat, ex vetusta tabula marmorea desumpta, quæ aservatur in ædibus Octaviani Zeni, prope theatrum Pompeji & campum Floræ. Hæc cum de re rustica egregia in se præcepta contineat, & charta breviores rerum notas tantum expresserit, interpretationem præclari hieroglyphici subjecimus. Primum itaque *Colonus* apparet, pileatus & ocreatus, habitusque solutiore & viliori distinctus, qualis sane ad æthiæ solis imbrumque injurias, atque alias ejusmodi rusticas molestias sub dio perferendas conveniens esse solet. Ipse vero, facie juvenili, vultu alacri, humeris latis, lacertis torosis, corpore denique robusto (quæ omnia in Agricola requiruntur) præditus, uno pede *Taurum* sive Bovem insistendo & comprimendo conficere conatur, id est, Terram ipsam, suæ industriæ suisque laboribus potissimum destinatam, strenuè exercere, & domando sibi quasi obsequentem reddere studet. Hujus Coloni manu sinistra bovis os comprehenditur: dextra vero *Gladiolum* sive cultrum in ejus corpus magna vi adigit: quare conatus rusticos, & in colendo atque tractando solo, tanquam subjecto proprio, Agricolæ labores assiduos designare voluerunt. Unde illud Ovidianum,

Fertilis, assiduo si non renoveretur amaro,

Nil nisi cum spinis gramen habebit ager.

Et Horatius canit quod

Nil sine magno

Vim labore dedit mortalibus.

Et satuciato vero corpore quasi cruor emanat, id est, ex terra diligenter subacta, sapius proficisci, ac quasi vulnerata crebra oratione, fructus uberes & ad sustentandam vitam necessarii enascuntur. Qui intra corpus assumti, si nutrimentum conveniens præbere nobis debent, prius in sanguinem quoque converti necesse est. Post ipsam *Colonus* *Spica* duplicatæ apponuntur: quibus admonemur frugum convenientem copiam & comæatum necessarium diligenti colono semper in promptu esse debere;

ne (quod dicit breviter & eleganter M. Varro) sumunt fructum superet. Fuerunt olim quoque spicae A symbolum Aedilium, qui rei frumentariae Roma praesse solebant, & cornucopiae, Cereris, Annonae, proventus boni, ubertatis, regionis fertilis pacis denique notis in antiquis numis addantur. Spicam vero à spe deduci, idem Varro tradit lib. 1. de re rustica.

Cum vero omnium fructuum quae terra nobis suppeditat, atque agricultura beneficio habemus, proventus lucis tenebrarumque; alternis vicibus creentur, producuntur, ac denique colligantur, eam ob causam ante Colonom *Arbor diurna* adhuc arida, & sterilis, una cum capite bovis & face ardente ponitur; quibus omnibus incrementi diurni atque uniuscujusque diei diligentem imprimis habendam esse rationem, indicatur. Quid caput bovis designet, lector viderit. Ex adverso *Arbor nocturna* pomis onusta virescensque apparet: cui additur *Scorpius*, quibus generatio & procreatio rerum D quasi insensibilis, praesertim per amica silentia noctis, ut Poëta inquit, Serpens, & laboris diurni opera prius adaucta ostenditur. Solebant autem Chaldaei, secundum suam artem superstitiosam partes generationi destinatas in homine scorpio tribuere, ac nescio quid praeterea de illorum fecunditate, qui sub illo fiderenati essent, commentari.

Supra etiam Colonom nostrum *Corvus* volitat, illiusque cervicibus quasi imminens, & crocians, ad assiduitatem & perseverantiam adhortari videtur, e cujus clamoribus indicia tempestatis impendentis deprehendi autor est Plutarchus. At cum in hoc rustico negotio ante omnia fides & amor ad mutuas tradendas operas requiratur, ideo bovi *Canem*, assilientem & quasi comitem fidum ipsi con-

A junxerunt. Hunc sequitur *Leo*, fortitudinem & robur quoddam hic expeti inueniens. *Columella* autem libri primi initio, non solum diligentiam, fidem & robur, sed etiam prudentiam, solertiam ac providentiam ad agriculturæ studium plurimum requiri; quapropter hic quoque *Cani* ac *Leoni Serpenti* additur, cujus allegorica explicatio in sacris etiam literis habetur, dum summus Magister jubet suos discipulos prudentes esse sicuti serpentes, quo reptili notatur vigilantia, industria & singularis in rebus curandis & expediendis prudentia.

Infra *Bovem* *Scorpius* ac *Cancer* collocantur, quibus & creationem & generationem omnium ex terrâ nascentium significare voluerunt, de *Scorpio* supra aliquid dictum, cui addimus, si gl'ba sumantur ex radere illorum terra: in quibus *Scorpi* reperitur, ea que collocata inter duos lateres coctos, & tempore suo terra irrigatos, æstivis caloribus sub dio exponatur, spatio paucorum dierum *Scorpi* inde oriri certum est, atque experientia confirmatum: quapropter etiam hoc nomine merito generationis symbolum esse possunt. *Cancer* vero vitæ humanæ ortum & propagationem *Platonis* denotat. Supra hæc omnia *Sol Oriens* radiis undique fulgans apparet qui autor est terrestri fecunditatis, quorum vi abditâ in terra visceribus semina foventur atque excitantur: quam obrem *Hortensius* ipsum *Almum* vocat, quod ejus lumine & calore vivifico supra universam terram omnia alantur & foveantur: sint que hæc ad generationem rerum singularum necessaria. *Ciceroni* moderator est & dux temporis, qui sua luce cuncta illustrat & complet. Equi quatuor quibus vehitur celeritatis modum judicant, & varios *Solis* effectus, Huc refero *Ovidi* carmina:

*Interea volucres Pyroeti, Eous & Athon,
Solis equi, quartus Phlegon, hinc mitibus auræ
Flammiferis implent, pedibusque repagula pulsant.*

Prope *Solem* forma muliebri fasciis involuta *Natura* adsistit. Cujus occulta & abditâ ut omnium rerum primordia *Solis* lumine ac efficacia & terræ diligenti cultura, producantur atque conserventur. Tres præterea lampades prope collocatae sunt, tria *Solis* tempora indicantes, Ortum nimirum, Meridiem & Occiduum, quæ tamquam certi indices, & laborum atque operum rusticorum notæ convenientes, in omni diurno negotio, eorum faces quædam prælucentes, præferri debent, quarum observatione plurimum opus esse solet. Ex altera parte *Luna* bigis insidens quasi a populo, & quis nomen nihil defatigatis & jamjam procumbentibus vecta sese occultare velle videtur. Nocturnum enim humor *C* sideris hujus reficit & humectat quod sæpe nimius calor *Solis* interdum languescit. Faces autem quatuor juxta ipsa positæ quatuor ejus phases sive ætates representant, novæ scilicet, crescentis, plenæ, & decrescens *Luna*: quæ omnia quam diligenter à rusticis studiosis observari, & propemodum ad unguem præsciri necesse sit, nemo est qui non intelligat. Rursum autem & huic *Natura* simulacrū muliebri adjungitur, idque alatum, *Luna* celerem cursum consequens, atque insuper serpentum gyris circumvolutum, hæc que innitens, quasi leges quasdam sua naturali prudentia & rediviva procreatore omnibus rebus nascentibus præscribens. His expositis erudita antiquitas ostendere voluit *Colonom* peritum non solum oportere duorum Luminarium cælestium diligentem rationem habere, sed omnitemporè sedulo hoc agere, ut singula horumque fiant: atque in primis diei ac noctis partes rectè distribuere ac observare studeat; quod innuitur postremo loco duabus facibus ad agriculturæ latera collocatis, quarum una erecta & ardens diurni laboris est nuncia, altera vero quasi sese occultans inversa Noctis tenebras adesse indicat, & ad quietem defectum agricolam hortatur.

ALASTORES.

Salamandram, bestiam feralem, non nisi horrida tempestate exorta, ferventibus nimborum procellis, coruscantibus fulguribus, cælo tonante imbribusque omnia longe late que inundantibus & vastantibus, infanso partu in lucem prodire multi Scriptores perhibent. Ita quidam *Androcles* & *Alastores*, non nisi Ecclesia aut Republica majorem modum turbata, inter seditiones & motus civiles emergunt, classicum canunt, ante signanos agunt: ac tum non tam in clarescunt quam passim sunt abominabiles; cum ex eorum neotericis & polypragmonicis gestis infamiam plurimum, veræ gloriæ nihil plane ad eos redeat. Docti nonnulli *Salamandram*, sicut pingitur, in natura rerum ex-

D

tate

A genus. Huc omne animal inexplabile congerit, mira, ut si capacitas, mox perfecta rapina sensim inde in os reddita in verum alvum ruminantis modo refert. Gallia hos septentrionali proxima Occano mittit. Qua icone repræsentatur egregia gula & ingluvici deditus, qui Græcis est *ζαοπιροζ*, & Julio Polluci, *ζαοπιροζ*, sua belluacione & voracitate omnia consumens, Et quibus in solo vivendi causa palato est, secundum Iuvenalem.

Quod vitium sanè detestandum, quamvis nimis vulgatum, Lucanus non parum reprehendit, libro 4.

--- prodigaverum

Luxuries, numquam parvo contenta parata.

Potest quoq; intelligi de alio, nimia cupiditate habendi, & immo dico appetitu laborante: præfertim avaritiæ causa, cum immensæ opes per fas ne fasq; cum aliorum maximo damno corrudentur.

Qui nequit explere ventrem, mentemve, vel arcem,

Piscivori effigiem cernit Onocrotali.

A M I C I. Amicitia.

B Urum igne probatur: amici, benevolentia in rebus adversis. *Menander.*

Ciconia tamen si demigrat, tamen revertens semper eisdem repetit nidos. Ob intermissam vitæ consuetudinem non oportet oblivisci amicorum, sed illorum memoriam semper nobiscum circumferre. *Plin. lib. 10. c. 23.*

Adamas si frangi contingat malleis, in minutissimas dissilit crustas, adeo ut vix oculis cerni queant. Ita arctissima necessitudo si quando contingat dirimi, in summam vertitur similitudinem: & ex arctissimis foederibus, si semel rumpantur maxima nascuntur dissidia. *Idem, lib. 37. cap. 14.*

Abies adeo cohaeret glutino, ut prius scindatur, qua solida est, quam qua glutino ferruminata. Ita post reditum in gratiam firmior debet esse amicitia: & arctius cohaerent quos copulavit mutua benevolentia glutinum, quam quos natura coniunxit. *Idem, lib. 16. cap. 2.*

Crytalli fragmenta sarcini nullo modo possunt. Et difficilimum est eos reconciliare, qui ex arctissima familiaritate in mutuum odium venerint. *Idem, lib. 17. cap. 3. & lib. 37. cap. 2.*

Pyrites quæ in ignem non aperit vim igneam, nisi iteras, tum enim digitos adurit. Ita quorundam malitiam non sentias, nisi cum illis consuetudinem aut rem habueris. Vel, non senties Philosophiæ vim nisi exereveris. *Idem, lib. 37. cap. 11.*

Ixon lunonem persequens in nubem incidit, multi etiam in fucam amicitiam incurrunt. *Plutarchus.*

Orabanche ciceri infesta est & ervo, ut ara tritico, hordeo festuca quæ vocatur æglops, lenti securidæ: atq; hæc quidem omnes complexu necant. Ita quorundam amicitia pestilens magis est quam inimicitia. *Plin. lib. 8. cap. 17.*

Luna quo propior est Soli, hoc minus habet luminis: & plus fructus atq; dignitatis est iis qui procul absint à magnis Principibus. *Plin. lib. 2. cap. 9.*

D Arithmeticoꝝum digiti, non nunquam plus aliquoties minus, aut nihil valent. Et regum amici sæpe quidvis possunt, rursum mutata in fastidium gratia nihil possunt. *Plutarchus.*

Stultus est, qui equum emperiturus, non ipsum inspicit, sed stratum ejus ac frenos. Et stultissimus, qui amicum asciturus cum evestitu aut opibus estimat. *Seneca.*

Hirundines sub hominum telis nidulantur, & tamen non assuescunt, nec fidunt homini: Ita quidam amicos semper habent suspectos. *Plin. lib. 10. cap. 24.*

Equi virtutem in bello exploramus: amicum in calamitate & infortunio. *Philo.* Asini usum arguit vitæ alperitas: amicum benevolum calamitates ostendunt. *Maximus Serm. 6.* Numum exploras, num sit adulterinus, priusquàm utaris & amicus probandus priusquam eo sit opus. *Plutarch.* Diligenter cõpingitur navis, quæ sit præsidio futura, & ager casibus variis oppositus: ita diligenter probandus amicus, quo sis usurus ad omnia. *Idem.* Discussis spinis nos complectentibus ad vitem tendimus aut oleã.

Ita non quemvis obvium oportet in amicitiam admittere; sed ad idoneos aliis rejectis, eundem est. *Idem.*

Frumentum non ideo bonum est, quod ex agro pulcherrimo natum sit, sed quod commode nutrit: Sic bonus & verus amicus est, non qui genere clarus, sed qui moribus egregiis fuerit praeditus. *Socrates apud Stob. Serm. 84.* Apem propter aculeum non adisti, sed propter fructum foveas & tueris. Amicū acerbè objurgantem ne adverferis, sed ama propter benevolentiam. *Cato apud Manum, serm. 6.* Mel exulcerata mordet ac purgat, alioquin utile & dulce: amicus etiam libertas quod vitiosum & corrigendum est carpit. *Plutarch.* Poma quaedam suaviter acerba sunt, & in vino nimium veteri delectant: ipsa amaritudo amice r. am defunctorum memoria mordet animum, sed non sine voluptate. *Idem.*

Mulca in popinis non manent, si desit nidor. Et vulgares divitum amicos non perleverant, si non adsit utilitas. *Plutarch.* Nansi imperici, dum auxilium ferre volunt iis qui submerguntur, nocent magis quam profunt, atque suffocantur cum illis: Sic amici qui in rebus adversis tantum colla chrymant amico. *Idem.* Creon filiam nihil adjuvit, sed eam complexus cum illa combustus est. Ita quidem felicibus amicis non fruente cum infelicibus pereunt. *Idem.* Hirundo aestate advolat: in infidus amicus rebus latis praesto est, commutata fortuna deserit amicum. *Plin. lib. 10. c. 34. 24.* Veri amici nota hieroglyphica in avibus Seleucidibus conspicitur. Haec nunquam conspicitur à Calimontis incolis, nisi cum illarum praesidio est opus adversus locustas, nec unde veniant quoque abeant cognunt. *Plin. lib. 10. cap. 27.*

A M I C I *sinceris.*

Ulmum proceram arborem vitibus solere adungi, & olim usitatum fuit, & nunc etiam ubique in Italia, praesertim in Campania felici circa Neapolim atque alibi fieri consuevit. Quaevis enim haec senio arefctā, & pristino vigore destituta, nihilominus tamen vitem retinet ac sustinet, non aliter ac antea crescens & viridescens factitare solebat. Ulmo etiam arida vitis constanter adheret. Amicitia sinceræ tabella hieroglyphicæ. Comparemus nobis, quantum fieri potest, amicos qui nec rebus adversis, nec temporum diuturnitate, neque locorum distantia, vel ulla denigrae à nobis temere desciscunt, & nos amare desinant. Quod Phocion ille sapiens referente Stobaeo, nos facere iubet, *Geni, inquit, dii xij avdpa xij riva, xij filius rvs xij rva amia xij rva xij rva xij rva, id est. Quere convenit maritum & liberos, & amicos qui usque ad vita exitum tales permaneant.* Eruditissimus Alciatus haec omnia emblemate 159. complexus est quod hic reponimus:

Arentem senio, nudam quoque frondibus, ulmum

Complexa est viridi vitis opaca coma:

Agnoscitque vices Natura & grata parenti,

Officium reddit mutua jura suo:

Exemploque monet tales nos quare amicos,

Quos neque disjungat foedere summa dies.

Alciatus commentator subjicit Catullianos versus nuptiales, idem hieroglyphicon spectantes, quos etiam adseripsumus:

Vi vidua in nudo vitis quae nascitur arvo,

Nunquam se extollit, nunquam micem educat uvam.

Hanc nulli agricola, nulli accollere juvenci.

At si forte eadem est ulmo conjuncta marito,

Multi illam agricola, multi accollere juvenci.

A M I C I T I A *mutua.*

Hedera vincere quasi quibusdam brachiis quicquid apprehenderit, arctissimeque continere solet, vicissim ergo murorum rudera ea sustentantur ne corruant, ab illis quoque hedera conservatur ac erigitur, ut hac ratione neutram sine altero consistere possit. Amicitia verè constantisq; hieroglyphicon, de qua in primis Cicero aureolum libellum illum, qui utinam quemadmodum omnia manibus

A manibus teritur, sic etiam in universa vita à cunctis observaretur, accuratè conscripsit. In amicitia (inquit inter cetera) & absentes adfunt, & egentes abundant, & imbecilli valent, & (quod difficilius dictu est) mortui vivunt. Paulo post subjungit, Amicus est tamquam alter idem. Lælius quoq; circa finem commendans amicitiam, quæ fuit inter Scipionem & ipsum arctissima, addit, Mihi quidem Scipio, quamquam subito ereptus, vivit tamen, semperq; vivet. Seneca epistol. 67. Nihil, ait, æq; ægum se ficit sicuti amicorum afficitus. Non video me mori cum illos superstites reliquero: puto, inquam, me victurum non cum illis, sed per illos.

*Muris hederam, hæc illos alterno munere firmant,
Hic typus expressus mutua amicitia est.*

A M I C U S.

Bene olet unguentum, bene olet & pharmacum: verum illud ad nihil utile, nisi ut delectet: hoc, præter odorem, majorem utilitatem habet. Sic adulator tantum jucundus, amicus etiam utilis & necessarius. *Plutarch.*

Pictura colores habet jucundos; sunt & pharmaca quædam grati coloris. Sic amicus ideo delectat ut juvet; adulator tantum pascit inaniter aures. *Idem.*

A M I C U S certus in re incerta cernitur.

Insignis fides & mirè ingeniosa calliditas Scaros pisces celebrat. Scarus enim, teste Plinio, inclusus in assa non fronte erumpit, nec infestis viminibus caput inserit, sed adversus caudæ icibus crebris laxat fores, utq; ita retorsum erumpit. Quem luctatum ejus si fortè alius scarus extrinsecus viderit, apprehensa mordicus cauda adjuvat nixus erumpentis. Quæ ad verbum ex Plinio exscripsit Isidorus. Rem porro ipsam Alianus quoq; Oppianus, Plutarchus, Ovidius in fragm. haliænt & Joan. Tzetzes satis superq; confirmant. Propterea apud Athenæum *ἡ ἀρετὴ τῶν φίλων ἐστὶν ἡ ἀρετὴ τοῦ φίλου* dicitur. Nam profecto admiranda hæc illius cum ad se, tum ad socios liberandos solertia est; & fides non minori laude digna, quam vel Thesei & Pirithoi, vel Damonis & Pythiæ, vel Orestis & Pyladis, vel quorumcumq; aliorum, quos sinceræ amicitia cultus immortalitati inseruit. Præclare autem Val. Max. libr. 4. cap. 7. disserit: Sinceræ fidei amicos præcipuè in adversis rebus cognosci: in quibus quidquid præstetur, totum à constanti benevolentia proficiscatur. Et quæ ibi sequuntur plura, lectu utilissima. Quibus omnino conveniunt illa Orestis Euripidei:

*τὸς φίλος
Ἐν πῶς κινῆσι καὶ πῶς φιλῶσι ἀφελῶν.
amicorum in malis*

Prodesse amicis convenit.

Ubi & ratio subnectitur eadem, quam Val. Max. exprimit. Nervose Seneca in Agamemn.

Poscunt fidem secunda, at adversa exigunt.

Igitur non male, ut puto, hæc nostra inscriptio hieroglyphico huic convenit, quæ est Lucan. vers. lib. 8. de bello civili.

*Adversis non deesse decet, sed lata secutas
Nulla fides umquam miseris elegit amicos.*

Atq; ut neotericus quidam disticho expressit, picturæ ingeniosæ addito,

*Ecce socii socios prendant ut vimine clausos:
Scilicet est vera hoc symbolum amicitia.*

A M I C U S inimicus.

Salmoni, ad delicias nostras nato, varia à piscatoribus struuntur insidiæ, cum retibus majoribus tum machinis in fluminibus extructis. Est & hæc ejus capiendi ratio, cum alibi, tum præcipuè in Anglia. Salmonem viventem feminam funi alligant, inq; flumen demittunt. Astat navicula aut ponticulo in aquis facto piscator, observans, si quos forte alios sui generis alliciat hic proditor,

D 3

Quod

Quod ubi sit, ille de longe adventantes prospiciens, funem paulatim ad se retrahit, sicq; Salmones vel foeminae desiderio, vel pugnandi causa in cautos ex improviso obruit, simulque ad id paratis conficit, aut in cales optatam praedam conjicit. Sane autem istiusmodi insidiis omnino vitanda vita plena est, ut longe difficilior sit amico non fidere nimium, quam hosti manifesto resistere. Quotusquisque enim, cum moribus sit improbissimis, amicitiae tamen praetextu non & bonus videtur, se vult, ut sit sui similis. Convenit etiam hoc in mulierum impudicarum blanditiis, de quibus alibi. *Convenit & in proditores & Sycophantas, qui suis verutiis & dolis incautos in discrimen adducunt, & non raro misere pessundant: quibus voluptati etiam est, ubi contra sanguinem suum insidiantur, sicut in animo Syracid, illud habeat: Ab inimicis tuis separare, & ab amicis tuis attende. Quo & Martialis illi decantatissimi versus pertinent. lib. 12. epigr. 34.*

Si vitare voles acerba quaedam,

Et tristes animi cavere morsus;

Nulli se facias nimis sodalem.

Gaudebis minus: & minus dolebis.

Multi dum aliis officiosi videri volunt, suis sunt exitiosi. Ceterum,

Hostis aperte, ast clam falsus nos perdit amicus:

Nec quisquam est fractus tunc ab insidiis.

A M O R causa omnium.

Cesar Terevifanus, ut hieroglyphicon illud explicaret, curavit in libro commentatio de pingi quatuor diversi generis animalia, eo modo ut unum alterum respiceret. Inter illa aquila & leo e regione superius & inferius Siren, cum dracone conspiciantur. Illis autem animalibus, amorem quatuor genera voluit repraesentare, nimirum desiderium & amorem veteris gloriae & famae, secundum virtutis, & praesentiae animi, tertium pulchri, quartum divitiarum. Quibus eorum proprietates accommodat, nam ad primum quod omnia inferiora in altum ducit, & iam a se gloriae erebus peccatis & laudabilibus conquestis incumbit, aquila pertinet, quae inter omnes alias aves volatu suo partes superiores caeli petit, & acie praeter oculos singulari praedita est, unde veteres poetae Jovis esse ministrum fabulati sunt. Solae autem aquilae corona in capite est addita, quae amorem sanctum & divinum circa res caelestes designant. Leo secundo generi accommodatur, qui robore & quasi fortitudine quadam caeteris univ. animalibus, dominari dicitur, adeo generosi animi, & timideatis atq; ignaviae expertus, ut auctores rerum naturalium scribant, quod hominibus dormientibus, vel in terram, quasi mortui esset, prostratis, vel etiam in infantibus parcat, nec illis ullam noxam inferat, ac praeterea in campis apricis & lateatibus ferucus, (pretis venatoribus, non mutato consueto ingessu procedat: quod virtutis & magnanimitatis conveniens est exemplum. Ad tertium genus amoris, quod in veterum pulchritudine appetenda consistit. Siren additur, cui, ut fingunt poetae, tam suavis vox est, ut omnes qui audiant ita demulceat, quod etiam somno inde corripiantur, (Alibi tamen ad illud amorem hanc similitudinem transferri non est ignotum.) Draco ultimo generi comparatur, quod veritas circa divitias & opes mundanas, nam his illum praesidere, ac custodire eas perhibent & oculis quoque, utitur acutissimis, quae omnia divitiis conquirendis non male possunt applicari. Quod si cum suo genere quoque, id est parvo mundo, sive homine haec conferre voluerimus. Aquila semper in altis locis viventi, & praedae inhianti caput respondet, in quo est intellectus in perpetua rerum inventendarum meditatione occupatus, deinde, os quoque illi ad cibum ingerendum inest. Leonicum peccatore convenit, in quo consistit fortitudo. Sireni tanquam voluptuariae, & in aquis degenti inferior ventis, & tandem Draconi per terram repenti pedes, & crura attribuentur. Circum haec vero animalia, ut diuque flamma mollis, & lucida conspiciatur, quae nobilitas & excellentia amoris denotatur, nam inter alia elementa ignis praecipuum locum obtinet, tanquam magis efficax reliquis. Occupata autem haec flamma universum spaciium circa quatuor animalia, quoniam ipse vis & potentia per cunctas res penetrat.

Nam ut Plato, libr. 5. de legibus annotat, *το φιλῶντος πᾶσι ὁ φιλοῦντος τὸ φιλοῦμαι*, Id est, *Amantem amat* sit *cacus circa rem amatam*; cuius indulgentiæ plurima mala & incommoda post Salomonem multis in locis Syracides enumerat, & exempla sæculis omnibus extant illustria quæ hieroglyphicæ illud explicant.

A M O R. *immensus Sobolis est subitorum.*

Pelecanus sive Pelecanis, quæ Græcis est *πελεκάνη*, describitur ab Aristotele, libr. 8. Animal. & libr. 9. quæ avem Plinius & eum secutus Gaza, verterunt plateam, estq; apud Cicronem libr. 2. de Natura Deorum platanea, nisi sit error scribarum. Oppianus libr. 2. de Aucupio, non Pelecanum, sed *πελεκάνη* nominat, nec videtur ab Onocrotalo distinguere quod tamen Physiologus improbat. Quamquam vero de fauciente proprio nostro pectus, & pullis ex eo sanguinem excipientibus, apud veteres scriptores (quantum ego sciam) nulla fiat mentio, & Ildorus quoque libr. 12. orig. dubitanter de hoc loquitur, ubi ait: fertur enim, si verum est, eam occidere suos natos, eosq; per triduum lugere, deinde seipsum vulnerare, & aspersione sui sanguinis vivificare filios: cum tamen tam facti quam profani aucthores hac similitudine crebro utantur, & omni laude digniss. Rex Alphonfus hieroglyphico uti voluerit, nos quoque hoc loco ejus facere mentionem non inconveniens fore putavimus. Quo indicare voluit, nihil sibi esse antiquius, quam populum sibi commissum & vera justitia ac aequitate regere, & simul ab omni vi adversariorum illos salvos & incolumes conservare. Seq; ideo non solum opes omnes suas, sed sanguinem quoq; & ipsam vitam constituisse impendere. Potest etiam ad *πελεκάνη*, & amorem parentum, & qui eorum loco sunt, in libros referri, de quo legitur Ravennæ ad pelicanum picturam additum hoc distichon.

*Magnus amor, permagna fides, quam maxima virtus,
Alterius vitam morte parare sua.*

Quare sancti patres, hoc mystico sensu ad CHRISTI nostri Salvatoris unice sacrosanctam passionem pie admodum retulerunt, ut videre est apud D. Hieronymum, & D. Augustinum, ac Imperatorem in Physiologo S. Epiphania ascriptus.

*Sanguine vivificat Pelecanus pignora, sic Rex
Pro populo vita est prodigus ipse sua.*

A M O R. *meretricius.*

SArgorum mirum erga capras amorem, & quæ sit ejus occasione illorum captura, cum Oppianus admodum poetice describit, tum rem ipsam Elianus quoq; Phile in Lamb. & Plinius confirmant. Eliani locum, ut eum Gellius vertit, ascribam; Sargi capras vehementiss. amant, n. m. que cum caprarum propelitus pascentium, unius aut alterius umbra in litore apparuerit, procius quod exiliet, summo studio adnatant, ac saltu non admodum ad saltandum idonei) capras contingere affectant, sensum caprini odoris percipiunt, etiam si sub fluctibus natent, itaq; voluptate gestientes ad eas accedere student. Quod autem tanta amoris infania in capras existunt, ex his ideo capiuntur, quæ tam opere desiderant. Nam piscator caprinam pellem extractam cum cornibus induens, in sidias parat, sole à tergo relicto, atq; farinam caprino jure madefactam in eam matris partem spargit, ubi habitare solent Sargi, qui tanquam philtro quodam odoris allesti accedunt, farina vescuntur, pellis assimilant capra conspectu permulcentur: ex his autem piscator multos hamo robusto capit, &c. Miranda meretrix hujus piscis cum à natura ad amorem quadrupedis & terrestri animæ inclinatio, tum ex eodem noxia stultitia. Sed eo hieroglyphico meretricius amor rectè exprimitur, quod est Alciati 75. epigramma ubi elegantiss. epigrammate rem depingit. Apud Athenæum, nisi fallor, Nico Attica meretrix, aut Capra cognominatur, quod Thallu adolescentem, qui in Atticâ mel & caricas empturus adventum, abligurivisset. Et plane jucundum est de capra & hæcdo Scis Plautini somnii in Mercat. act. 2. sc. 1. Sargi quidem

A quidem capripedes finguntur esse monstra libidinosi. De quibus præter alios videantur Plinius & Pausanias. Si lectori placet hieroglyphicon Sargi illustrare repetat Socratis cū Aristippo & Theodora dissertationes 2. & 3. lib. Commentar. Xenoph. quales sunt fallacis fructus amoris videbit.

*Ut stolidus Capitur Specie deceptus amara
Sargus, Sic Capitur quisquæ amore furit.*
A M O R Prolus.

O Ppianus eximius poeta, v. 27. scribit, contra cœlium fœdera impios Thraces delphinem au-
dere insequi, & tendente ad id parato configere, & primum quidem vulnerari ab ipsis teneram
ejus sobolem, quam misera mater continet sublequens, ita illi adhæreat ut nulla vi, nullis scibus in-
de queat abigi, quin simul & ipsa capiatur & intericiatur una cum filio, cum quidem ante alterum
ex filiis, incolumem adhuc, ac effugiendum pene adjuverit. Quod similiter Ælianus & Jo. Tzetzes
tradunt: etiam pertinent quæ de vulpanere et orapallo & Ælianus referunt. Quod si brutis anima-
libus tam ingentem *φιλοτιμίας* natura instillavit, quid non homines ratione præditos æquum est fa-
cere? Profecto enim pietatis & affectus plena est vox illa.

Omni in ascansu chari flus cura parentis.

Igitur non inepta est Angeli Aretini, celebris inter I. C. doctrina; Amorem descendere, non
ascendere; Et quod etiam vulgo dicitur minore molestia patrem alere decem liberos, quam decem
liberos unicum parentem. Quo referenda est Aristot. disputatio lib. 8. Eth. cap. 12. affectum paren-
tum erga liberos tam vehementem ex eo esse allentis, quod liberi sint veluti sanguis & radix eor-
dem cum parentibus. Quamvis ejus ratio illa, cur videlicet mater ardentius amet sobolem, quod ni-
mirum ex se genitam illam esse certo sciat, quam tamen Homerus quoq; Menander, & juris civilis
auctores tangunt, sane videatur levisuscula; cum tanta sit *πρὸς τοὺς υἱοὺς* erga prolem etiam in bestiis,
quantam hic expressimus, quarum tamen nulla est cogitatio, quid magis minusve suum sit.

*Mirum amor Sobolis mater quod comprobat ecce
Delphini, capta que Soboli immortitur.*

A M O R parentum erga liberos.

C P Alumbos, quos vulgo Totquatos vocant, non nisi peracto solstitio parere, auctor est Plinius lib.
10. cap. 34. & in lib. 39. ait, Transiisse solstitium caveto putes, nisi cum incubantem videtis Pa-
lumbum: Alcianus vero Emblemate 193. ait, Palumbos in frigore nidificantes sibi proprias plumas
evellere, ut pulli mollius foveantur, etiam cum suo incommodo, exemplum appositum admodum
φιλοτιμίας. Sed in Græco Epigrammate, Antipatri, unde sumpsit Alcianus, gallinæ fit mentio, idq; in-
tegrum propter ejus elegantiam adscribere visum fuit.

*Χαριτίαις ἐπιφύδουσι καὶ λαοποιία ἑδῶν ἔργα
τιμῶν ἰουκίας ἀεφίχου πνεύματος
κίε φανὸν ἢ ἔργων κερδῶν ἀλλοίον, ἢ γὰρ ἰουκίας
αἰσθητῶν ἔργων ἀντιπαύδων ἔργων.
ὄφρα καὶ μετῴν κατ' αἰδῶν ἀδιδούτων*

*Undiq; ad hiberna gallina nive obruta matrix,
Alas in pullos explicat, bosq; fovet;
Nec prius absistit, quam frigore mortua exili
Sic quoque defensus permanet iugis nives.
Medea & Progne si quid sentitis ad ortum,
Talia nonne avium cernes e facta pudet.*

D *ματιμίας, ἔργων ἔργα δίδου κοινῶν. Id est,*

De magnitudine autem amoris parentum erga liberos præclare dispu-
at Xenoph. lib. 2. *ἀπομνη-
μῶν*, in colloquio Socratis cum filio, & Plutarch. in peculiari libro *ἀπὸ φιλοτιμίας*, in quo non pauca
exempla quoq; ex brutis desumpta, nimirum Aleyone, seleuria, Perdice & Gallina proponit, quæ
hic verbosius exponere non est nostri instituti.

A M O R sui.

Columella refert equas, inspecta in aquis forma sua, agi in rabiem. Et quidam nimium admi-
rantes sua redduntur insolentes ad insaniam usque.

Formica sibi ipsi tantum laborat; Sic nonnulli mortales sibi duntaxat consulunt, suaq; modo ne-
gotia tractant, de aliis nihil quicquam cogitantes.

Fœtus suos alinos & simia impensius amant, indocti suas nuges feriis aliorum laboribus præfe-
runt, & veluti Ixion nubes cupidissime amplectuntur.

E

AMO.

A Carnanis piscis est marinus, pagri vel erythrimi forma, cum quibus etiam confandi eum piscem. scribit Rondeletius. Ab Athenæo dicitur *ἀγρίπρις*, & commodatur à dulce digne. Acacine apud Plinium legitur in Catalogo piscium. Aristoteles autem Acatinam scribit à stete labore & extenuari, 8. hist. anim. 19. Unde nobilis quidam Italus in ludis equestribus symbolum hoc ostentavit, quemadmodum refert in suis Impresis (utatur enim hac voce usu fere facta latina) Scip. Barzaglius Senensis. Non autem dubito, quin inventor more gentis ad amoris sui ignes respexit, ipsi enim, ut de Didone canit Virg. *mollis flammamædullas*. Et ut Delphis ille apud Theocritum ait Ioyl. 2.

Ἔως δ' ἀγρὴν ἔσθ' ἀππαιεῖν
Ποδῶν δὲ πᾶσι τοῖς εἰδῶς ὀλοζέμετος αἰθερ,
amor enim vel Lipareo

Sape Vulcano flammam ardentior em excitat.

Quo etiam pertinet pulcherrimum epigramma Græcum 4. in 928. quod vertit Aleiatus Emb. 107. Et quæcumq; apud Poetas passim de amoris ignibus leguntur. Quin & B. Augustinus etiam in literis literis non semel ignem pro amore usurpari observavit, ut Job. 31. & Plal. 57. Caveat igitur sibi unusquisq; ne dum amoris illecebras veluti Solis sui radios excipit, aduratur ab eis, & sic non tantum corpore & facultatibus extenuetur, sed quod longe gravius est, in animæ quoq; periculum, ac veluti Phædria Terentianus in exitum ruat voluntarium. Argute sane & lepide atq; ad hoc hieroglyphicon non incommode de Thrasilli amoribus L. Apulejus 8. Metam ait: Quidni? Cum flamma fevi amoris, parva quidem primo, vapore delectet, sed fomento consuetudinis exafluens, immo modicis ardoribus totos comburat homines.

En radii possunt quid Solis, & est flus amoris:

Itorrent piscem: torret at hic homines.

A M O R I S illiciti lethalis exitus.

Dipsas ex genere viperarum serpens est, qui secundum Dioe oridem, lib. 6. cap. 50. vocatur quoq; *πενήρις* & *καδῆρας*, propter continuam sitim, qua illos, quos morso læsit, afficere ac veluti urere solet. Idem Galenus lib. 9. de Simpl. Medicam. facultatibus tradit, easq; in Libya non in Italia reperiri ait. Aetius vero lib. 13. prolixius insuper describit, ac dicit esse magnitudine cubitali, ex crassa in tenuem desinentem, cum notis fulvis & nigris per totum corpus, capite autem angullicore, Sitis vero, secundum eundem, est intolerabilis ex ipsorum veneno, ut si etiam multas potus exhibeatur, ea non sedetur, nec tamen per urinas vel vomitum aut sudorem quicquam excernatur. Ductibus igitur percunt modis, aut ob multam sitim exusti, si potum non sumant, aut ob ejusdem repletionem nimiam venter rumpitur, idq; infra circa inguina, vel imum ventrem, ut in aqua inter eum saepe evenit. Eadem Alianus lib. 6. cap. 51. & Lucianus in Dialogo, quem ad amicos mittit, copiose describunt. Notatur autem hoc loco per Aquilam tanquam invictam avem à dipsade in pectore ictam (quemadmodum Hieronymus Ruscellus exponit in Italicis Impresis) vis & ardor nimius amoris, qui secundum Plantum in Mercatore, in pectore & in corde facit incendium, & ex consuetudine mulieris adamata, semper majores vires & desiderium ardentius sumere consuevit. Cui tam venenata bestia & rabioso animali omni ratione & cura statim in principio obviam eundem, ac totis viribus resistendum est, illiq; prius quam vulnus immedicabile infligat, præsentibus ac efficacibus remediis sobrietatis occurrendum, & animus vera ratione, & salutaribus præceptis instructus ad meliora convertendus. Quod Ovidius quoq; i. lib. de remedio amoris recte monet,

Opprime dum nova sunt subiti mala semina morbi,

Et tunc incipiens ire resistat equus.

Nam mora dat vires, &c.

Alibi vero idem principis obstandum esse jubet: nam si quis vulnus alit venis & cæco carpitur igni sero medicina parabitur.

Reginam volucrum dipsas necat: ardor amoris

Sic animam accendens te dabit exitio.

A.M.O.

AMORIS nimii levamen.

Temporum magna differentia avibus (inquit Plinius sapius laudato libro cap. 25.) perennes sunt ut columbæ, semestres ut hirundines, trimestres ut turtures, quædam cum sætate eduxere, abeunt, ut galguli, upupæ. Abeunt autem hirundines, ut idem author priore ex Aristotele refert, hibernis mensibus circa pridie Id. Septemb. ad Arcturi ortum, & ultra illud tempus deprehensæ pereunt, redeunt vero circa 6. Cal. Martii. Sed in vicina abeunt, apricos secutæ montium recessus, ubi repertæ sunt nudæ ac deplumes, secundum Aristotelem quoq; lib. 8. de hist. Anim. c. 16. Sunt tamen nonnulli, qui existimant eas etiam mare transvolare instar aliarum quarundam avium, præsertim in locis mari propinquis. Quod etiam Petrus Martyr affirmat lib. 2. Legationis suæ Babylonice his verbis: Hiematum Alexandriam hirundines, milvosque cæterasq; volucres, pontum hyeme adveniente è nostris regionibus Europæis transvolantes tendere cognovimus. Quemadmodum igitur hirundo verum tantquam a mœnibus, totius anni partem expetit, ac ante illud non apparet: ita quoq; se habet amantis ratio, qui amore non capitur, nisi sensibus animi & corporis infixis in aliquod subiectum pulchrum. Est autem quatuor affectibus amans subiectus, æ. inæ ac

D spei, qui ambo cum veris amantitate, quam hirundo tantopere desiderat, confectri possunt, nec non timori ac dolori, asperæ hyemi convenientes. Unde Ovidius:

Pessimamutati cepit amoris hyems.

Sed qui laudabili proposito ac singulari generositate flammæ & illecebras amoris nimii absentia sua restinguere, & propterea ad alia loca ubi hyems minus sit aspera, id est, impetus cupiditatum sedatior, sese conferre student, sapienter faciunt; idq; monet quoq; Ovid. 1. lib. de remedio Amoris hoc disticho.

*Tu tamen & quamvis firmis retineberè vinculis,
I procul, & longas carpere pergo vias.*

Et poetæ nostri distichon.

*Ardorem quisquis fugere optat tempore amoris,
Dum ferret, fugiat: namque hyems ardua fuga est.*

ANIMA.

ÆGyptiis accipiter pro anima pingitur, inquit Horapollon, iuxta nominis interpretationem. Si quidem illis accipiter Bajeth dicitur: quod nomen si divideris animam & cor sonat: Bai enim anima est, & Eth cor. Cor autem ex Ægyptiorum sententia animæ ambitus est. Itaq; compositum nomen hoc animam cordatam notat. Unde & accipiter ob eum quem cum anima habet naturæ consensum, a quam omnino non bibit, sed sanguinem, quo & ipsa nutritur anima. Horapollon l. c. 7.

ANIMA humana.

Lætet, inquit Lactantius, Lib. de Opificio Dei, cap. 18. mens oppressa somno, tanquam ignis obdueto cinere sopitus; quem si paululum commoveris, rursum ardescit, & quasi evigilat.

Igni (inquit Plutarchus) si extinctam subito facem admoveas, statim recenditur: & animus si statim evolet à corpore, facile redit in suam naturam.

ANIMA sancta.

UNiones, etsi nascuntur in mari, cum cælo tamen, cujus splendorem referunt, plus habent cognationis. Ita sanctam animam, etsi in his terris corporis sui domicilium luteum & fragile incolit, non tamen terrena, sed cælestia quærere decet. Quum enim à cælo ducat ortum, à cælo pendere, non autem terrenæ glebæ & plane sordidæ hære affixam, prorsus æquum est.

De Columbæ innocentia dicitur: Estote prudentes ut serpentes, & innocentes ut columbæ. Anima sancta temperamento simplicitatis & prudentia delectatur, & id sibi dictum intelligit, quod Paulus hisce verbis exposuit, volo vos sapientes quidem esse in rebus bonis, innocentes vero in malis. Roman. 16. 19.

Noti sunt versus, quibus Columbæ natura maxime expressa videri potest.

*Et sine selles, gemit, rostro non ledit, & ungues
Possidet innocuos, puraque grana legit.*

Anima Deo devota sine felle iracundiæ & amarulentia est, Caritas enim quæ non irritatur, summa ei cura est. Novit sibi dictum, Omnis amaritudo, & exandescencia, & ira, & clamor, & maledicentia, tollatur ex vobis, cum omni malitia. Ephes. 4. 31.

Sardonix, D. Hieronymo teste, nigredinem in imo, candorem in medio, & ruborem in summo habet. Pictura hieroglyphica est piæ animæ à tenebris in lucem prodeuntis, & in ardore sancto & æterno Christi sponis, cujus sanguine redempta & resperfa est, amore & desiderio.

Ad piam animam, humilem, innocuam, parvo contentam, sobriam, castam, Deum strictentem, cœlestia meditantem, in luctu precantem, in lætitia corde canentem, charitate præditam, comminationis sanctorum studiosam, superna quærentem pertinent ingeniosi versus scripti de proprietatibus Columbæ, cujus symbolum Christus suis commendavit, jubens ut simplices essent sicut columbæ.

Felle columba caret, vestro non ledit, & unguis

Possidet innocuos, granaque pura legit.

Esq; frequens ad aquas, penmag, per aera fertur

Præpeto, pro cantu lugubre voce canit.

Educat alcerius pullos, volitatq; gregatim,

Et studet in tutis nidificare locus.

A N I M Æ domicilium.

Qui in aliena domo habitant multis anguntur incommodis, semperq; de aliqua domicilii parte queruntur. Animus etiam nunc de capite, nunc de pedibus, nunc de stomacho, nunc aliud de alio queritur; significans se esse non in suo domicilio, sed in ergastulo unde brevi sit emigrandum. Hæc Seneca.

A N I M Æ inconstantia misera.

Canci facile capiuntur insidiis, eo quod alias antrosum, alias retrosum incedant. Sic anima nunc risui, nunc deliciis, mox luctui dedita, nihil proficere potest. Clemens apud Anton. part. 1. Serm. 17.

A N I M O S I vivi.

Picarum (Pica autem Græcis est *κλέων*) duo habentur genera, quorum unum est illud varium & caudatum ubiq; notum, olim tamen, ut apparet ex Plinio, in Italia rarius; alterum picam gladiatoriam sive garulam vocant. Utumq; genus sermonem humanum addiscit, minor tamen illius nobilitas (ut Plinii verbis utar) quia non ex longinquo venit Ovidius s. Metamorph. Pice filias in has aves mutatas fingit. Constantinus Landus doctiss. Comes in veterum Numismatum eruditiss. interpretationibus docet hieroglyphica Ægyptiorum pro homine sibi metipsum medente pinnæ vel picam lauri folium ore tenentem, vel leonem simiam comedentem, de quo alibi. Sed in hieroglyphicis Horapollinis nuper ab eruditiss. viro Davide Hæschelio. Rectore Scholæ Augustana, Græce ac Latine editis, hoc legitur de Palumbo, quæ *πάλυμπος* est Græcis, non multum ab simili dictione a *πικρα*. At quomodocumq; hæc se habeant, hieroglyphicon hoc non male convenit cordatis & animosis, qui non ab aliis pendentes & auxilium eorum experentes, se ipsos in rebus adversis sua virtute, patientia, & *ἀνδραγαθία* sustentant, & sibi satis firma remedia inde conquirunt: quales tanquam publice privatimq; optimos esse apud Thucydidem hb. 2. Pericles ait, *ἐν τοῖς ἀδύτοις τοῖς ἐπιπέτοις ἄνθρωποις οὐκ ἐστὶν ἀνδραγαθία, ἵνα μὴ δὲ μάστιγι ἀνίστασθαι, ἵνα καὶ ἰδιωτῶν ἄνευ τοῦ νόμου*, id est, qui in rebus adversis non franguntur animo, sed res ipsa maxime resistunt, & in Republ. & in vita privata sunt optimi.

Sapienter etiam monet poeta noster,

Ne pende ex aliis, in te tua cuncta reponē:

Id te etiam volucris, se medicata, docet.

A N I M U S eger discursationibus non curatur.

Qui animi eger, & multis curis atq; ærumnis affectus, arbitratur non alia ratione se posse dolere mederi, atq; mentis inquietudini consulere, quam hinc inde vagando & discursando, in certam venæ sui mali comedia negligens, assimilatur cervæ lauciatæ.

Quam

Quam procul incautam nemora inter Cresia fixit

Pastor agens telio:

-----illa fuga silvas saltusq; peragrat Diſſeas.

Fruſtra: quoniam

-----haeret lateri lethalis arundo.

Celeri curſu hinc inde fugit, ſemper reflexa cervice reſpiciens ad ſagittam corpori infixam. Proprium ægri eſt, inquit Seneca, nihil diu pati, & mutationibus, ut remediſis uti. Inde peregrinationes ſuſcipiuntur vagæ, & littora pererrantur, & modò mari ſe, modò terra experitur præſentibus ſemper in feſta levitas. Animus æger fugit turbas diſcurrendo, non vitat. Quapropter Plutarchi dictum, lib. de animi tranquillitate memorabile videtur. Recta, inquit, ratio ſi accedat ad quodvis genus vitæ, & quamvis mutationem, eam reddit facilem. Quod argumentum luculenter tractavit Horatii epiſt. ad Bullatium, lib. I.

-----Nam ſi ratio & prudentia curas

Strenua nos exercet inertia, navibus atq;

B Non locus effuſi late maris arbiter auſert,

Quadrigis petimus bene vivere, quod petis hic eſt,

Calam non animum mutant, qui trans mare currunt. Eſt Ulubris: animus ſi te non deſicit aquas.

Sed, ut ii qui februiunt, jaſtant ſe inquiete & verſant, atq; adeo lectum ſubinde mutant vana ſpe levamenti: in eadem cauſa nos, qui terram è terra fruſtra mutamus, ægri ſcilicet mentis. Aperimus morbum, non tollimus; caloream internum fatemur, cui nullam facimus medicinam. Poſt diuturnos & multos errores, animi pravos affectus nullo mari eluemus, obruemus nulla terra. Sequentur nos, & poſt pedites, equitesq; ſe dedit atra cura. Socrates interroganti cuidam, quid ita peregrinatio ſibi non profuiſſet? Scite reſpondit, Non enim te deleruiſti. Simile hic dixerim: & quocumque fugies, corruptam corruptoremq; animum tecum habebit, comitem non bonum. Atq; utinam comitem: ſed vereor ut ducem, quia non ſequentur te effectus tui, ſed trahent. Igitur,

Omne tolle metum, mentem nec anxius urge:

Laſus enim, fruſtra ſpicula fixa fugis.

A N I M I affectus, motus, perturbationes.

C Paſſereulus pede alligatus, volare incipiens, in terram funiculo detrahitur. Mens nondum affectibus liberata, & ad celeſtium meditationem contendens, ab affectibus ad terrena retrahitur. Maximus, lib. I. de charitate.

Gubernatores ſe ventorum mutationibus accomodant, & viri ſapientes animorum affectibus. Stobæus, ſermon. I.

Multa agreſtia ſubnaſcentia in agro, mala quidem ipſa ſunt, ſed tamen ſigna felicitis atque uberis ſoli, ſi quis excolat. Sic animi affectus per ſe mali arguunt ingenium non malum, ſi accedat recta inſtitutio. Plutarchus.

Corpus non eſt capax voluptatum, niſi bene temperatum. Animus non capit veram voluptatem, niſi liber metu ac cæteris affectibus. Idem.

Puro vaſe fruſtra haurias è fonte turbido. Nec potes aliis jucundus eſſe, aut rebus obeundis accomodus, niſi malis affectibus animum purgaveris. Idem.

D Qui lucernam non ferunt, multo minus ferent ſolem: & qui mediocribus rebus perturbantur, multo magis obſtupescunt in magnis. Idem.

A N I M I tranquillitas.

N On fit mare tranquillum, niſi ceſſaverint venti: non extinguitur ignis, niſi materiam incendi, ſpinarumq; ſarmenta detraxeris: nec animus erit quietus, niſi ea quibus inflammatur, fuerint abdicata. Chromatius.

Sapiens gubernator in tranquillitate tempeſtatem expectat: & rebus tranquillis ad dolorem aliquem præparandus eſt animus. Plutarchus.

Canes feroces ad omnem vocem irritantur, ad ſolam notam ac familiaritatem manſueſcunt: Sic animi morbi cum ſeruiunt compeſci non poſſunt; niſi dicta adſint nota & familiaria quæ commotos corripiant. Idem.

Qui nauseant inter navigandum, existimant se melius habituros, si ex scapha in librunicam aut in triremem demigrarint, at nihil agunt cum secum pavorem & bilem circumferant: ita frustra mutant genus vitæ, qui morbos animi secum portant. *Idem.*

Nihil differt utrum ægrum in ligneo lecto, aut in aureo colloces: quocumq; illum transferas, motum suum secum transferet: ita nihil refert utrum animus æger in divitiis, aut in paupertate constituatur: malum suum illum comitatur. *Seneca epist. 17.*

A N I M U S bene institutus.

Horapollon lib. 2. cap. 19. tradit Ægyptiacos pinxisse Aquilam gestantem lapidem, pro homine in nidum suum referre, quo tutior ac firmior esse possit. Hunc vero pleriq; Ætrem esse putant, cuius meminit Plinius lib. 10. cap. 3. quamvis cum gagate videatur confundere: cuius quatuor genera enumerat, lib. 36. cap. 21. Dioscorides quoq; & Galenus ejus faciem mentionem. Oppianus vero ad partum accelerandum hunc Aquilam nido imponere scribit. *Alianus lib. 1. cap. 37. existimat id fieri, ut sit contra fascinationis injuriam quoddam amuletum.* Georgius agricola lib. 7. de natura fossilium prolixè de eo tractat, & ostendit in Saxonia & Misinia quoque Ætrem repeti, quamvis frequentior, & præstantior ex Gargano monte afferatur. Sunt autem omnes cavi, & lapide albo vel arena quasi prægnantes, & inde sonitum edentes. Nec multum ab illis distat Geodes, quem Dioscorides scorsim describit, terramq; in se continet. Intelligi autem debet per nidum (ut Scipio Bagaglius interpretatur) lapide ingesto stabilitum, animus juvenilis bene institutus, cui nihil prius, nec antiquius est, quam se summo studio munite contra omnes affectus effrenes, & vehementiores affectuum impetus, contraq; rerum caducarum vanas & quandoque perniciosas cupiditates, idque pietatis, & veræ rationis auxilio, tanquam lapidibus admodum firmis & stabilibus, quibus imprætare nobismetipsis, & modum statuere immoderate libidini possimus. De quo placido regnandi modo Horatius lib. 2. od. 2. ita cecinit:

*Latius regnes avidum domando
Spiricum, quam si Lybiam remotâ
Gadibus jungas, & uterq; Fœnus
Serviat uni.*

Conveniens hieroglyphico distichon adpingamus:

*Non bene firmum animum abripient vanissima rerum:
Quare hunc doctrina constabiles gravi.*

A N I M U S excessus.

Antiqua admodum ac celebris familia Fregolia Genuesis, ex qua plures Duces istius Reipublicæ & alii clari viri prodierunt, in gentilitiis suis insignibus aquilam quoq; gestare solent, cuius occasione Galeacius Fregosus tiremum Magni Ducis Florentini generalis Vicarius, sive, ut jam usitato nomine nuncupantur, Locum tenens, Aquilam (referente hoc Hieronymo Ruscello) symboli loco usurpavit, magno impetu contendenti suo volatu adversus mortem, circa quem cælum existit admodum turbidum, plenum pluvii, grandia, fulminibus & alii sævis tempestatibus, contra quæ universa Aquila nihilominus illis omnibus spiritibus alacriter contendit, aciem oculorum ad solem supra montem apparentem semper dirigens, atq; eo tandem per tot pericula pertingens, cui inventioni Hispanicum dictum adjunxit, NI MATARMI, NI SPANTARMI, id est, nec occidere me, nec terrere, scilicet potest. Quo iste fortissimus heros indicare voluit, nullum periculum, nullam rem quantumlibet terribilem, nec ipsam deniq; mortem sibi extimescendam propefuisse, respectu mandati muneris, & propter res laude dignas ab eo suscipiendas. Quandoquidem in omnibus actionibus nihil aliud cogitet, nec ante oculos habeat, quam solidam virtutem & veram gloriam, ad quæ per multos labores & varias difficultates, tanquam ad montem altum, & aditum difficilem (nam secundum Ovid. 4. Trist.

Ardua per præcepta gloria vadit iter.)

animo intrepido & constanti aspiret, à quorum accellu quamvis multiplicia genera tempestatum, id est,

A id est, fortunæ incursionibus variæ & plurima alia discrimina illum tetrahære & avertere conentur, se tamen ad Solem, id est, veram rationem & mentis aciem oculos dirigere, & tandem superatis omnibus difficultatibus ad optatum finem pervenire. Cuiq; etiam fortissimo heroi hieroglyphicam illud & convenit: iusto item & viro illi, quem Horatius lib. 3. carm. Od. 3. vi vidis pingit coloribus,

Iustum & tenacem propositi virum, Dux inquieti turbidus Adriæ;
Non civium ardor prava jubentium, Nec fulminantia magna Jovis manus.
Non vultus instantis tyranni, Si fractus illabatur orbis,
Mente quatit solidas neque auster Impavidum ferient ruina,

Exclamet igitur pius & invictus animus, cælum acribus oculis intuens;

Nec me prarupti montes, nec fulgura torrent;
Quominus in summo vertice conspiciar.

A N I M U S generosus.

L Acerta vitidis dicitur cum serpentibus acerrime pugnare; & si quando ab illis læsa, aut alioqui nimium defatigata fuerit, ajunt remedium vulneris vel languoris nimii petere ab odorata Chamæmeli planta, totam in eam sese involvendo, atq; hac ratione pristinas vires recuperando. Constat autem hanc odoratissimis floribus abundare, quos lassitudini mederi ac venenis quoq; resistere autor est Plinius. Sic etiam animus generosus semper sese gravibus ac infestis opponens fortunæ telis, contraque invidiæ occulta venena continue pugnans, si quando sese hisce inferiorem & quasi defatigatum senserit, subinde ad cogitationes honestas & actionum heroicarum meditationem sese confert, & in illis quasi involutus seipsum recolligit, ac pristinam acquirit indultiam atq; alacritatem, qua adversus rabiem & insaniam adversariorum & malevolorum jam jam quasi triumphantium eo fortius pugnare illisq; resistere, & subinde etiam aliquid novæ laudis atq; autoritatis conquirere queat. D. Petrus Forestus, de Galcga sive Ruta, Caprari avulgo dicta, cujus contactu læceta se contra viperam ita munierat, ut tandem superior evaderet, admodum luculentam historiam commemorat, in suis commentariis de falsa urinarum prædictione. Sed nostro hieroglyphico distinction addamus:

Invida ut virus vincas, imitare læceta:
Urg. Chamemelo hæc, pellere te abde bono.

A N I M U S magnus & sacer.

R Adii Solis contingunt quidem terram, sed ibi sunt unde mittuntur: Sic animus magnus & sacer, inquit Seneca, Epist. 41. & in hoc demissus ut propius divina noscamus, convertatur quidem nobiscum, sed hæret origini suæ.

A N I M U S sua sorte contentus.

Inter plura genera vitium, refert Plinius lib. 14. cap. 3. quoddam etiam peculiare reperiri, nullo plane indigens sulcro alterius arboris, aut palis; sed quod ipsum sese sustineat, unde etiam à Græcis *ἰσοπέλας*, id est, vitis recta nominatur. Scrabo autem de talis vitis mira crassitie lib. 17. ea scribit, quæ prope fidem communem superant. Hæc profecto imago est accommodata veræ *ἰσοπέλας*, id est, illius, qui contentus est suis rebus suisq; ingenii dotibus, neq; ab aliis temere pendet. Quas divitias, maximas certissimasq; nominat Cicero in Paradoxis. Et Lucretius inquit,

Divitiæ grandæ homini sunt, vivere parca
-----Aquo animo, &c.

Quod multo rectius ac plenius D. Paulus paucis docet: *ἰσότης μεγάλων ἐστὶν ἰσοπέλας* (inquit) *ἢ ἰσοπέλας μετ' ἰσοπέλας*, id est, *Questus magnus est peras cum animo sua sorte contento.* Et Syracides cap. 40. *ὅσοι αὐτοῖς ἰσοπέλας ἔχουσιν ἰσοπέλας*, id est, *Vita operarii, cui quantum satis est, suppetit, dulcis erit.* Tam magni autem veterum nonnulli hanc *ἰσοπέλας* fecere, ut teste Theodoro, in libro contra Græcos infideles, sem. tr. in quo tractat de fine & iudicio, in ea ultimum hominis quidam Philosophi, authore Hecæto, bonum statuerint. Quo pertinet etiam præclara hæc sententia Pindarica in Olympiis: *Σαμῆναι σὺν ὀπυλентίᾳ ἰρρίγεται, contentus ἴσιν, quæ conquiritur, laudemq; adiungens, ne quærat Deus fieri, vel ut. ra humanam sortem sese extollere.*

AN.

ANIMUS.

ANnum demonstrare volentes Ægyptii, līn, hoc est mulierem pingunt, quo etiam signo Deum significant. Est autem apud eos līs fīdus: quod Ægyptio quidem nomine Sothis, Græco vero Astrokyon dicitur, qui & inter reliqua sidera videtur obtinere principatū: ut qui, dum orientatur, una major sit, nunc minor, interim splendidior, interim vero secus. Insuper & quoniam in hujus sideris exortu, ea signis quibusdam observamus, quæ toto anno peragenda sunt; propterea non aliter annum līn appellant. Aliter quoque annum indicantes, palmam pingunt, quod arbor hæc sola ex omnibus ad singulos Lunæ ortus, singulos etiam ramos procreet, ita ut duodecim ramorum productione annus expleatur. Horapollon in hieroglyphicis lib. 1. cap. 3. hæc profert.

ANNUUS instans.

INSTantem annum significantes, eodem Horapollone teste, lib. 1. cap. 5. quartam *ἀρσεν* partem delineant. Est autem *ἀρσεν*, unde Latinis arvom, terræ mensura centum complectens cubitos. Itaque annum volentes dicere, quartum dicunt: propterea quod ab uno, ut tradunt, sideris, cui Sothis nomen, ortu, ad alterum quarta sit interjecta diei pars. Enimvero Solaris annus trecentis sexaginta quinque diebus absolvitur: unde & quarto quoque anno supervacuum quoque diem computant & intercalant Ægyptii: quatuor siquidem diei quadrantes diem perficiunt.

Joannes Pierius lib. 18 de his quæ per vulturem significantur ex sacris Ægyptiorum literis agens, pag. 179. mentionem cursim injicit deliramentorum Basilidis de numero cælorum, cujus numeri princeps Abraxas, inquit, ab istis est constitutus. Hic autem plura de eodem commento in antiquitatis studiosorum gratiam subjicere libet. Cæsar Baronius Soranus, tomo 2. Annalium Ecclesiasticorum, addit ad pag. 68. lin. 43. editionis Plantiniana, refert circa annum 1590. Romæ in lucem emeruisse gemmam ex amethysto, quam D. Fulvius Ursinus ostendit unam ex illis imaginibus esse, quibus uti solerent Basilidiani hæretici, quas loco bullæ vel amuleti, aut alia causa superstitiose gestarent. Antica parte sculptus apparet juvenis, indulsu ad genua gestans, cætera nudus, aperto capite, super quod virga extat apposita; Dextra manu clypeum rotundum, sinistra hastam seu bidentem tenens: multis characteribus toto corpore insignitus, qui nihil nisi magiam & superstitionem spirant, atque inconditas voces vel implexas, & erroribus illis melius cogni, ac continere putamus. Sub pedibus ABAANAΘAABA *Ablanathale* scriptum legimus. Ad imam hastæ partem ΑΒΡΑΣΑΣ *Abraxas*, qui fuit Basilidis summus Deus: & gemmæ cælatura post *Abraxas* habet ΘΥΘΘ *Thyrb* vel *Thyrb*, qui Ægyptiis Mercurius fuit, si Gyraldum audimus, Syntag. 9. Platonis & Ciceronis sententias referentem. Hæc vox fuit generis, inde *Theos*, Basilidianis Deus fuit igitur *Abraxas*. His namque elementis (ut testantur Irenæus lib. 1. cap. 23. Tertullian. De præscript. cap. 46. Epiphanius hæret. 24. Aug. De hæres. cap. 4. Theodoretus hæret. fab. lib. 1.) Basilides concepit summæ Virtutis nomen, ex qua Dii reliqui dimanarent, omnes numero trecentis sexaginta quinque, secundum anni dierum numerum, totidemque cælorum (ut somniabant) quibus singulis eodem numero Dii sive Angeli ab eorum nominati præessent. Porro eorum, ut dictum est, numerus literis illis exprimitur, quibus evidens Summi omnium Deorum *Abraxas* nomen compositum est, nempe A & B unum & duo: P & A centum & unum z & A ducenta & unum, z sexaginta sunt: quæ simul juncta summam efficiunt CCLXV. Ita enim S. Irenæus & citati superius auctores omnes interpretantur, & numerant ex mente Basilidis. Multi ex Platoniorum & Ægyptiorum curiosis scholis ad Christianismum transeuntes, neglecta prophetica & Apostolica simplicitate, veritatem cælestem ridiculis illis numerorum & cælorum figmentis obscurarunt, & dum sapere nimium voluere omnium apparuerunt insipientissimi. In gemmæ parte postica Leonis signum & tauri caput ad genituram pertinet ejus cui gemmam illam ex amethysto gestabat: sicuti solemne est ejusmodi nebulonibus his impostum sibi met illudesse.

ANTIPATHIA hominum.

MURanam, quæ adeo Romanis in deliciis fuit, ut ex Macrobio, Cicero, Plinio, Columella & aliis constat recte, ni fallor, exhibet Hipp. Salviandus in pulcher. suo opere hist. aquatili. & in eadem illa sit cum lampet. nostra, & Ausonii Mustella, multa asserti aliis non animadversa Jol. Scalliger in Auson. Lect. Ejus capitale odium cum polypo, præter *Ælianum* & alios *Oppianus* eleganti.

A describit 2. ²¹. Posse nimirum Polypum nullis artibus, nullis viribus muræ evitare insultus, sed cogi quamvis in vitum ad necessarium prælium devenire, & frustra quidem miserum suis cirris, & flagellis, velut spiris ac vinculis, muræ nam implicare. Nam & sua lubricitate illam elabi, & denuo ad orientem hostem, brachia illi abscindere & disceperere, ac ita tandem devictum conficere. Sic videlicet ratione etiam carentibus implacabile quiddam natura ingenuit, ut *Alianus* quaritur. Sed cur ita? cum ubiq; fere terrarum, ut est in versu *Timonis Phlasi* apud *Cl. Alexandr.* & *Euseb.* libr. ultim. præparat. Evangel.

Ἐπειδὴ ἡ ἑρποντολογία ἔχει κινεῖς ἀλλοκλήσας,
Rixa hominum pestis stridore vagatur inani.

Et muræna quidem in polypum, in murænam locusta, in diversum nempe à se genus piscium, odia sua exercent; at in se ipsos & genus proprium, & viscera sua sæviunt homines. Verissima igitur est *Juvenalis* querela: *Satyr.* 15.

Sed jam serpentum major concordia, &c.

Et eodem pertinet *Plinii* locus: Cætera animantia in suo genere probe degunt: congregari videmus, & stare contra dissimilia. Leonum feritas inter se non dimicat: Serpentum morsus non petit serpentes: nec maris quidem bellæ ac Pisces, nisi in diversis genera sæviunt. At hercule homini plurima ex homine sunt mala.

ANTISTES improbus.

Quod *D. Augustinus*, epistol. 148. De Ecclesiæ Antistibus suo tempore dicebat, hoc nostra quoq; tempestate dicere possumus: Nihil in hac vita, maxime hoc sæculo, facilius lætius, & hominibus acceptabilius, Episcopi aut Presbyteri officio, si perfunctorie atq; adulatorie res agatur: sed nihil apud Deum miserius, tristius & damnabilius. Item in hac vita, maxime hoc sæculo, difficilior, laboriosior, periculosior est Episcopi vel Presbyteri munere: sed apud Deum nihil beatius, si eo modo militetur quo noster Imperator jubet. De iis autem qui sine ullis Doctrinæ virtutumq; præsidiiis functiones Ecclesiasticas, tanquam ad ignem pyrausta temere profiliunt, operæ pretium est audire quid sentiant *Salvianus* libr. 1. ad Eccles. & *Bernardus* libr. 2. De consider. ad Eugen. Nihil est, inquit *Salvian.* turpius, quam excellentem esse quemlibet culmine & despicabilem vilitate. Quid est enim principatus sine meritum sublimitate, nisi honoris titulus sine homine? aut quid est dignitas in indigno, nisi ornamentum in luto? *Bernardus* autem: Abiq; his insignibus, inquit, eo deformior, quo illustrior apparet? Numquid abscondi potest civitatis supra montem positæ desolatio? aut l' tere fumus lucernæ extinctæ super candelabrum? Simia in tecto, rex (antistes) fatuus in folio sedens. Et nunc audi Canticum meum, & quidem minus suave, sed salutare. Monstrorares, gradus summus, & animus infimus, sedes prima & vita ima, lingua magniloqua & manus otiosa, sermo multus & fructus nullus, vultus gravis, & actus levis, ingens autoritas & nutans stabilitas. Sed & quid eo anri- quior *Ambrosius* dicat, Epist. 6. audiamus. Nihil in Sacerdotibus plebejorum requiritur, nihil populare, nihil commune tum studio atq; usu, & moribus incondita multitudine. Quid in te mirabitur, si sua in te cognoscat, si nihil in te aspiciat quod ultra se inveniat, si quæ in se erubescit, in te quem reverendum arbitratu offendat? Et libr. De dignit. sacerdot. cap. 1. Ne sit nomen inane, & crimen immane. Ne sit honor sublimis, & vita deformis. Ne sit Deifica professio, & illicita actio. Ne sit religiosus amictus, & irreligiosus proventus. Ne sit gradus excessus, & deformis excessus. Ne habeatur in Ecclesia Cathedra sublimior, & conscientia sacerdotis reperiatu humilior. Qui plura cupit, legit *Chrysothomi* præclarum opus de Sacerdotio. *Gregorii magni* Pastorale, præsertim vero *Nazianzeni* Apologeticum. Illic enim quantæ stultitiæ ac temeritatis sit, illotis (ut dici solet) manibus tam arduum ac sacrosanctum munus attingere, discer. Hieroglyphicum vero Simiæ in tecto saltantis & Antistitis indocti atq; improbi apprimè convenit.

ARDELIONES.

Petrus Crinitus libr. 2. de honesta Disciplina, 14. cap. pingit hieroglyphicum quod hic explicamus, sub Apologi lineis. Sata est olim Curcubita juxta Pinum arborem processissimam. Cum

F

vero

vero multis pluvis ac cœli temperamento hæc plurimum crevisset, lascivire cepit, & ramulos audax
 Cus porrigere jamq; in pinum serpebat, & in suos ramos audebat frondes involvere, prægrandia
 sua poma ac virefcentia ostentans. Tanto itaq; festu ac insolentia intumuit, ut Pinum ipsam auti sit
 hoc pacto aggredi. Vides, ait, ut te jam supero, utq; foliis ac virore præsto. Tum pinus, quæ tantis
 prudentia præstabat, nihil mirata est cucurbitæ insolentiam, sed respondit; Ego vero habeo
 multos calores & hymes, variaq; temporis adverstates pertuli adhuc tamen in egra consilio, na
 verò ad primos rigores minus habebis audaciæ, nam frondes coincident, & virecere desines. Tabu
 la est Ardelionum, agyrtarum & nebulonum, qui si quando nescio quam gloriosam suis artibus con
 quisiverint, quibus etiam probis & doctis viris audaciter insultare non erubescunt, ubi ad ferta ven
 tum est, tanquam fumi venditores suo ipso fumo oppressi pereunt.

Quid certat tarda citò nata cucurbita pino?

Interitu celeri, quacitò nata, cadunt.

A R D U A *sectanda.*

ERigitur vir solidæ gloriæ cupidus, ut exigatur, Capram imitatus, quæ magno conatu sese eri
 gens, & lauri surculos teneriores depascens, ac inde tamquam ex nutrimento convenititissimo,
 corpori alimentum & incrementum præbens, robustiorq; inde existens, hieroglyphicum est libere
 lium artium studiosi, quarum auxilio sperat se famam ac celebritatem nominis perpetuam consecu
 turum, quum, Horatio teste,

*Dignum laude virum Musa vetet mori, &
 Cælo Musa beet.*

Capra etiam salicum & aliorum amarorum virgultorum summitates, neglectis humi nascentibus
 etiam suavioribus herbis, carpens, ostendit nullos labores esse ingratos, imò studiosis videri nocen
 tissimos & suavissimos ob virtutis & aliarum rerum laudabilem acquisitionem. Quod Phocylides
 testatur,

*Nullum sine labore est hominibus facile opus,
 Nec ipsi Divi laborantem virtutem valde adjuvat.*

Et Manlius Astronomic. lib. 4.

Pro pretio labor est; nec sunt immunia tanta.

At nisi per fossis fugiet te montibus aurum.

Impendendus homo est, Deus esse ut possit in ipso.

Ad prius hieroglyphicum etiam hi versus pertinent.

Ardua secleris scansura culmen honorum,

Pe lauri Capra summa petunt folia.

A R M A, *Sine consilio, infirma, & noxia.*

Xiphias piscis Latinis Gladius, insigni corporis robore, & rostri potissimum, quod in formam
 gladii & usum à natura accepit, fractus, insolenter in mari grassatur, ac obvios quosq; pices fugare
 solet adeò ut balænis quoq; sit formidabilis. Tantæ enim duritiæ & acuminis est ejus, ut
 ut Alianus vocat; ut illo etiam naves perforet cum submersiois periculo, quemadmodum
 Plinius scribit, ac idem Alianus confirmat, qui visum ait navigium, quod reparandum erat, cujus cari
 na Xiphias caput rostro impacto infixum remanserat, & quod rostrum, dum ad cetaceam magnitu
 dinem Xiphias excreverat, simul increverat, adeò ut tandem & erirentis rostro, compari
 ri possit. Sed & Oppianus non minus accuratè illud describit in 2. ll. Sic igitur piceis tam savis ar
 mis instructus, ut maximis etiam pelagi bellis sit formidabilis, à pusillo tamen hoste superatur &
 conficitur. Sub caniculæ enim exorsum, ab astro sive asylo infecto vix aranei magnitudine, quod
 sub pinnas ejus se insinuat, percitus, adeò in rabiem agitur, saepe ut in naves vel terram exiliat, donec
 tandem immensos cruciatus cum morte commutet, veluti idem Oppianus scribit, & rem ex A
 rist. confirmat Athenæus lib. 7. meminitque Eustathius ad 10. Exemplum mebercle evidens,
 quam parum profint arma absque ratione & prudentia, imò & noxia illa læpenumero esse.

Ardua

Ananiæ ut Matthiolus refert, sua lingua, propter hunc effectum Italicè nominant *disparibus*, id est, mentem turbans. Ad Hyofcyamum quoque si aves aduolent, & potissimum femine ipsius non adeo ingrato pascantur, tandem stupida in terram decidunt, ut facile capi possint, exceptis tamen sturno ac coturnice, quæ aves illo impune vescuntur, idque ob certam quandam formam similem, ut vult Theophrastus. Ad hunc modum plures homines nimio auri amore capti (nam secundum Ti-

Sæpe solent auro multa subesse mala)

& dulcedine divitiarum irretiti, sapissime à verarationis semita aberrant, atque tandem in perniciosissimum avaritiæ vitium, fontem omnium malorum, quasi mente capti detruduntur. Hoc Seneca in suis epistolis, & libello de Paupertate, ex illis Centonum instar collecto, paucis verissime explicat. Divitiæ, inquit, inflant animos, superbum & arrogantem præriunt, invidiam contrahunt, & eo usque mentem alienant, ut fama pecuniæ etiam nobis nocitura deleat. Quod infinitum studium accumulandarum divitiarum ubique, in sacris etiam literis, plurimum reprehenditur, & Syracidæ præsertim capit. 27. & 31. tanquam loci communes quidam de eo consulti possunt, liberales tamen opes & recte usurpatæ minime vituperantur: quas Sappho vocat *πλετοὶ κερκοῦ* *ἀγαθῶν ἀγαθῶν*, id est, divitiæ virtute ornatas.

Ut volucres dementat Hyofcyami gravis herba:

Sic insana stupent peiora divitiis.

A V A R U S.

Est magnus quæstus pietas cum animo sua sorte contento. Fatuus autem aliena requirens, Lepun cervarium (quem nonnulli Lynxem existimant) imitatur, cui quamvis in fame manducandi respexerit, oblivionem cibi subrepere ait Plinius lib. 8. cap. 22. Digressumque quærare alium; & ita, ut Solinus refert, immemor præsentis copiæ, ita quæsitum quam reliquerat satietatem. Quod avaris, id & aliis mundanæ vanitati addictis sæpius contingere solet, qui dementati vana spe fortunæ uberioris præsentia commoda per stultitiam negligunt. Hesiodici versiculi immemores,

Ναπὶ ὄρε τοῦ ἰσθμοῦ λυκῶν εἰστέταται δῖος. Id est,

Stultus est, qui certis reliquiis, seclatur incerta.

Sophocleæ item sententia.

Τὸν ἀποχῶναι δ' ἴσως

Ποδὸς ἰθναί τῶ παρόντι ἀμπλακῶν. Id est,

Non possibilem cupiditas

Multos fecit presentibus frustrari.

Huc refer, quæ mythologi de cane carnis fructum aliunde raptum & secundum flumen decurrente docent. Hujus fructus cum imago in aquis appareret, canis avidus illam quasi alterum fructum undis innatans appetit: sed dum pandit rictum ut assumat, id quod tenebat, amittit.

Incertis inhiat, certissima spernit avarus:

Ceu præsentem alium Lynx cupit ipsa cibum.

Omnia paucis Horatius,

Semper avarus eget.

Et Bias apud Aufonium,

Quis dives? qui nil cupiat? quis pauper? avarus.

Sapiens Hebræus, Quis dives? qui gaudet parte sua. Cicero autem suis rebus esse contentum maximæ sunt certissimæque divitiæ.

A V A R U S. T Y R A N N U S.

Post mortem prodest avarus, nec ullus homo nobis occurrit, qui historias non teneat de isto vel illo sene pecunioso, multa pretio sua suppellectile ac prædiis locuplete, ita tamen avaro simul & fœdido, ut omnes alios homines contempserit & semper vacuos a se dimiserit, ut

Qui nummos aurumque recondit, nescius sui

Compos-

Compositus, metuens veluti contingere sacrum.

A Istius Euclionis nota hieroglyphica erit porcus saginatus, à quo nisi occiso, nihil commodi emolumenti capi potest, cum ex Chryssippi sententia sus amicalito prater escam nihil habeat: & Cato dixerit, animam ei pro sale datam, ne carnes putrefecerent. Hunc, Horatio teste lib. 1. serm. 1.

*Non uxor saluum vult, non filius: omnes
Vicini oderunt, noti, pueri atque puella,
Miraris, cum in argento post omnia ponas,
Si nemo praeset, quem non merearis amorem.*

Recte igitur existimemus cum S. Apostolo, 1. Timoth. 6. & ad Ephes. 5. avaritiam esse idololatriam, radicem omnium malorum, & secundum Chrysoftomum) omnis in iustitiæ fomitem, nec non *omnis malignitatis matrem*, ut ait Phocylides,

ὁ φθὸς ὅλην τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἀρετὴν.

Et ingeniosus poeta hieroglyphicon illud exponens canit,

*Nec sus, nisi mater, poterit prodesse, nec ulli,
Dum vivit, prodest, quicquid avarus habet.*

B Alii hinc sumpserunt tyranni hieroglyphicon, sicut etiam Stobæus in Sermon. contra tyrannidem. Nam ut porcus, quando contra statur, semper grunit, quasi metuens ne mactetur, cum sciat se nec hic præbere homini, nullique rei esse utilem dum vivit, sic Tyrannus vel ad levissima timet, ne cum sibi paratum existimans. Et Seneca in Hercule est florente de tyranno dicit,

*Vilissima haud ulla amplior
Potest, magisque opima mactari Iovi,
quam vesiniqua.*

C IN Hieremia Propheta cap. 17. Hæc habentur, Clamavit perdix, incubavit quæ non peperit, fecit divitias & non in iudicio in dimidio dierum suorum derelinquet eas, & in novissimo suo erit insipiens. Quæ locum B. Hieronymus ita interpretatur. Perdix aliena ova calefacit, si propria furto omiserit. sed cum creverunt in nidis, pulli evolant, & ad parentes suos redeunt, ementium omittentes. Eademque fere tradunt B. Ambrosius in Hexaem. & Augustinus contra Faustum libro 15. ac Isidorus libro 12. Accomodat etiam hoc hieroglyphicon B. Ambrosius Epist. lib. 7. in hominem avarum, ubi ait. Quidam naturæ perdicis etiam istud aptandum putarunt, eo quod aliena diripiat ova & fovent suo corpore, atque hac sua fraude alienos studeat partus accipere. Ita avarus quoque opes matris artibus conquirat ac corradit, quas tamen mox aut invitus veris possessoribus jure reddere, aut usum earum morte præventus amittere, ac aliis sæpenumero ingratis relinquere cogitur. Pierius Valerianus aliter explicans lib. 24. hieroglyphic. scribit Theologos quosdam per perdicem malum dæmonem intelligere, qui Dei seetum in pravitate nido adulterina educatione sibi velit enutrire, per eam autem avem, quæ verè mater est, & ova ediderat, piorum conventum interpretari, ad quem ad legitimam matrem, simul ac vocem ejus audierint, deserta falsa esse procurrendum. Tradit idem secundum Adamantium etiam hac similitudine notarum hæreticos, quorum genus instar perdicum sit malignum ac fraudulentum, ubi tamen ab aliis vera matris sanctioris quippe institutionis vox audita fuerit, eos deserit, atque tandem poenas suæ desipientiæ luere.

*Quæ sunt alterius per dix illa incubat ova,
Quæque alius peperit possidet alter opes.*

A U D A C I A male suada & infelix.

M Urena de Polypi victoria facta ferocior, & dentium firmitati confidens, provocata vicissim à carabo seu locusta, non cunctatur, sed audacter descendit ad prælium, quod eleganter describunt Oppianus & Elianus. Ut autem ab initio superbe contemnit hostem, ita temere etiam cum illo congreditur, frustra suis dentibus locusta aculeatum dorsum & partes duriores complectens. Nam hujus silicis forcipibus & robustis aculeis, in quæ cæco furoris ipsa incurrit, transfixa tandem sua stulticia misere occumbit. Sic videlicet, ut præclare Livius ait, saepe contemptus hostis

F 3 cruentum

eruentum certamen edidit, & inelyti populi regesque perlevi momento victi sunt. Quo magis præceptum illud in omnium animis esse debet: nihil in bello oportere contemnere sine causa dicimur. A
 timidi flere non solere, ut Ænyl. Probus in Thra' ybulo scribit. Poterat Murana in suo domicilio
 tutò consistere, & spernere Locusta provocantis minas: sed nimia fiducia protrata in propriam
 volens ruit exitium. Unde rectè idem Livius temeritatem, præterquam quod stulta sit, vitium
 etiam esse, pronunciat. Et pulchrè Polyb, *ἡ ἀπειρία γὰρ μὴ καὶ θεοσύντη καὶ θυμὸν ἀδύτην, ἢ ἡ ἀπειρία*
καὶ τὸ φθῶν, ἡ ἀπειρία μὴ τῶν ἰσχυρῶν, ἡ ἀπειρία τῶν ἐπιβουλεύωντων ἐπὶ τῆς πόλεως, ἀπειρία
ἰσοπέδου ὅρα τοῖσδε: *Celeritas, & Audacia, & Impetus præter rationem, & Vanitas & Typhus, hostibus quæ-*
dam per commoda, noxia vero maxime amittis. Nam ad omnes insidias, fraudes atque astus obnoxium est
 talis. Potest etiam hoc significari Mars *ἡ ἀπειρία καὶ φθῶν*, qui se ab alio ad alium confert, & modò harum,
 modò illarum est partium. Homer. *ἡ ἀπειρία*

ἡ ἀπειρία καὶ φθῶν, καὶ τὸ κτηνὸν κατὰ τὸν
Communis Mars, in q̄ vicem perimur perimentem.

Et eod. libr. *ἡ ἀπειρία καὶ φθῶν, καὶ τὸ κτηνὸν κατὰ τὸν*
Nunc his, nunc illis contingit vincere.

Sed ad prius significatum sequens distichon applicamus:
Nunc semper nimium promptus audacia fallis,
Sapius asti miserum ducit in exitum.

AULICORUM Conditio.

HOrum tabellam hieroglyphicam exhibuisse nobis videtur verus ille vanitatum humorum
 cenfor libr. de mercede conductis. Græcam *ἡ ἀπειρία* ejus picturæ, qui volat, ex iplo fonte
 hauriat. Nos Latinam versionem proponimus. Libet mihi (inquit ille) Cebetis exemplo imaginem
 quandam vitæ Aulicæ tibi depingere, ut eam contemplatus scire queas, quom ex usu tuo sit eam adire.
 Equidem magnopere cupiam vel Apellem quempiam, vel Parrhasium, vel Aëcionem, vel Euphrasi-
 norem ad hanc depingendam tabulam adhibere. Verum, quoniam fieri non potest, ut aliquem arti-
 ficem tam egregium atque absolutum nanciscamur, in præsentia tenuem quandam pro mea vitæ
 imaginem adumbrabo. Pingatur ergo *vestibulum* sublime, atque inauratum, neque id humi situm in
 sole, verum procul à terra in edito collis fastigio: præterea in accessum ferme & abruptum, labricosq̄
 aditu, ita ut plerumque qui se jam usque ad summum verticem penetrasse sperant, lapsò pede præ-
 cipitati frangant verticem. Intus autem *Plutus* sedeat, totus (sicuti videtur) aureus, majorem in mo-
 dum formosus, atque amabilis. Porro amator ubi vix tandem conscendit, jamque ad fores accessit,
 obstupefeat, oculis in aurum defixis. Deinde *Spes*, quæ & ipsa specioso vultu est, æ verticulis
 amicta, manu prehensum introducat, mirè jam ipso ingressu attonitum. Atq; ab eo quidem tempore
 Spes usq; illum antecedit, dueatq; tum aliæ mulieres illum excipientes, puta *fallacia*, *Servitium*, *ve-*
dant labori, at is miserum penitus defatigatum tandem Senectus tradat jam morbidum, coloreque
 commutato. Postremo *Contumelia* arreptum illum ad *desperationem* pertrahat: & hoc quidem tem-
 pore Spes avolans evanescat. Tum ille non per aureum illud atrium, per quod ingressus fuerat, sed per
 ostium quoddam & occultum exitum tradatur per nudus, ventricosus, pallidus, senex, læva quidem
 pudens occultans; dextra verò seipsum strangulans. Occurrat autem ex eunti *Penitudo* frustra la-
 crymans, & miserum his etiam conficiens. Atque hic quidem esto picturæ finis. Cæterum tu, *Tri-*
moles optime, ipse diligenter consideratis singulis, expende cum è re tua sit, ut in hanc imaginem per
 aureas illas fores ingressus, per alias longè dissimiles tam turpiter excutiaris. Quicquid autem feceris,
 memento sapientis illius qui dixit, Deum in culpa non esse, sed eum qui hanc conditionem sua
 sponte delegerit. Hæc pictor & Cenfor ille.

Tabellæ addamus ornamenta quædam poetica, Virgilius libr. 2. Georgic.

O fortunatos nimium, sua si bona norint,
Agricolas! quibus ipsa procul discordibus armis,
Fundit humo facilem victum justissima tellus, &c.

Horatius

A Horatius, Carminum lib. 3. Od. 10.

Auream quisquis mediocritatem
Diligit, stultus caret obsoleti
Sordibus tecti, caret invidenda
Sobrius Aula.

Et Epistolarum lib. 1. Epist. 18.

Dulcis in expertis cultura potentis amici.
Expertus metuit. in, dum tua navis in alto est,
Hoc age ne mutata retrorsum te ferat aura.

Idem lib. 2. Sermonum, Satyr. 2.

--- at simul assis
Miscueris elixa simul conchyliis turdis,
Dulcia se in bilem vertent, stomachoq, tumultum
Lenta feret pituita, Vides ut pallidus omnis
Cena desurgat dubia.

Ovidius lib. 3. Tristium, Elegia 4.

Vsibus edocto si quidquam credis amico,
Vive tibi & longo nomina magna fuge.
Vive tibi, quantumque potes, praeclusa vita:
Saxum praeclusi fulmen ab arce venit.

Paulò post in eadem Elegia:

Crede mihi, bene qui latuit, bene vixit, & intra
Fortunam debet quisque manere suam.

Tandem concludit,

Tu quoque formida nimium sublimia semper;
Propositiq, precor contrahere vela tui.

C Seneca tragicus in Thyeste.

Stet, quicumque volet potens,
Aula culmine subrico.
Me dulcis saturat quies. Paulò post.
Illi mors gravis incubat,
Qui notus nimis omnibus
Ignotus moritur sibi.

D Memin Hercule Oeteo,

Colit hic reges, calcet ut omnes,
Perdatque aliquos, nullumque leuat.
Tantum ut noceat caput esse potens.
Quota pars moritur tempore fati?
Quos felices Cimbria vidit,
Vidit miseros abitura Dies.
Rarum est, felix idemque senex.
Cestres, Tyrio mollior ostro
Solet impavidos ducere somnos.
Aurea rumpunt tecta quietem,
Vigilesque trahit purpura noctes.

Martialis Epigrammatum lib. 9.

Nemo suos (hac est Aule natura potentis)
Sed Demini mores Casarianus habes.

Lucanus lib. 8. De bello Civili.

--- exeat aula

*Qui volet esse pius: virtus & summa potestas
Non coeunt.*

Anthionius in Epigrammat.

*Fortunam reverenter habe quicumque repente.
Dives ab exiliis progrediere loco.*

Inter poetas recentiores innumeri occurrunt. Ex ingenti acervo grana pauca exhibemus.

1. *Vana Palatinos quos educat Aula clientes,
Dicitur auratis neclere compedibus.*
2. *Aulam reperit qui bonam, & usilem, & fidelem,
Atq; auctore sequatur, Duce me, meque sequente.
Si quis quaritur, nec fugit; huius miserebor.*
3. *Odisse verum, saepe factis oblitus,
Parumque cautis ora sublimere viris,
Illudere imbecillo, & absentes male.
Accipero: ea sunt antica dulcedines.*

At tandem tollamus manum de tabula.

A U L Æ Principum.

Pardus odoris gratia allecctas feras invadit, atque interficit. Ita quidam blandiloquentia inccitos fallunt ac perdunt. Sic etiam principum aulae habent nescio quid blandum, quod invicti in petniciem. *Plin. libr. 8. cap. 17.*

A U D I T U S.

ÆGyptii, teste Horapolline, libr. 1. cap. 47. auditum demonstrantes, tauri auriculam s'ingunt. Ubi enim concipiendi desiderio vacca stimulat (idq; non amplius quam trihorio) vehementer mugit. Protinus vel ex longissimo intervallo audit taurus, cumque eam intelligat Venere excitari, mox accurrit: id quod soli huic ex animantibus omnibus, in congressu peculiare est:

A U X I L I U M Dei.

Quamquam hedera sit ex numero earum plantarum quæ numquam folia amittunt, sicuti quoq; Olea, Myrtus, Palma, Pinnus, Cupressus, &c. nihilominus tamen levi momento, vel propter ipsius temporis incommoditatem, vel soli imperfectionem, aut alia de causa decedat & interdum plane exsiccat. Emblemata est, quod fidelis servus Domino alicui strenue & diligenter inserviens, ac vicissim illius benevolentiam ac favorem experiens sibi accommodare poterit. Sed multo aliter, etius ad verum Dei cultum & honorem transferre hoc licebit. Nam sicuti videmus hederam, vitem, lupum salictarium, & alias huius generis plantas, propter imbecillitatem, innixi ad arborem, palum, vel murum egere: ita persuasum esse nobis debet, nos non posse alia ratione ulla assurgere, crescere vel florere, quam accessu ad Deum Opt. Max. & gloria eius pro viribus tuendi.

*Pyramidis surgentem hedera munimine cervus:
Talis stat pietas fulta favore Dei.*

HIERO-